

Kanadský Slovák

ZA BOHA, NÁROD A SLOVENSKO

The Canadian Slovak

FOR GOD, NATION AND SLOVAKIA

Volume - ročník 74. číslo 23

26. november 2016

Cena / Price: \$1.75

TIME WAITS FOR NO ONE:

There is only this pre-Christmas issue of Kanadsky Slovak left the holidays close in on us.

NASLEDUJÚCE VYDANIE Kanadského Slováka bude už VIANOČNÉ

Be good to those who are good for us

Christmas is coming. And that is when we usually think of being good people ourselves. And being good to other people. And to things that are good for us.

Much of that means thinking of good Canadian-Slovak people, and good Canadian-Slovak causes. They deserve rewards of some kind from us. They deserve our work for them, or with them, our public appreciation of them, or our care for them if they need care.

I naturally think of Kanadsky Slovak (Canadian Slovak), the newspaper that has been around my family almost all my life, which is over 80 years. It has clearly become better and better in all those years. That is not just my opinion.

My father subscribed to some private Slovak newspapers printed in the United States, as well as Kanadsky Slovak. He even had some collections of other Slovak papers printed in Canada. Today they don't exist any more. Even the ones who bragged that the Canadian paper would disappear because the USA market was so large.

Much of our increased reputation is because of the current editorial staff. We belong to the National Ethnic Press and Media Council of Canada, which represents all of Canada's multicultural press, radio and TV systems. One founder of that organization was Stefan Hreha, who also founded Kanadsky Slovak in the 1940s. Not long ago, just before he died, that multicultural organization awarded him a plaque in his honor. That multicultural organization also has awarded our newspaper - - two times -- a top quality award. It chooses our newspaper many times to be on display at the huge annual Canadian National Exhibition Fair in Toronto.

Kudos to our current editor Julius Behul... these honors occurred during his tenure.

So let us, as Slovaks, make sure that our Canadian-Slovak paper lives on. It is Christmas. A gift to all our family and our friends would be nice. Some gifts to our newspaper would be nice.

Merry Christmas to us all.

Jan George Frajkor

A z čoho sa máme tešiť ?

Z čoho sa máme tešiť? Zo správ o teroristoch Islamského štátu, ktorí vyhrávajú rozsieváním strachu? Či zo zastrásovania o zničenom ovzduší, ktoré podľa obhajcov tejto teórie môže veľmi skoro udusiť ľudstvo? Môžeme sa snáď usmievať nad emigračnou vlnou (hlavne do starej Európy), nad jej

dvojstrannosťou: bolesťou, ale aj rizikom prichádzajúceho nebezpečia?

Čo si máme myslieť o prognózach politikov, ktorí, nás dennodenne strašia predpoveďami o tých, čo nás pravdepodobne uvalia do biedy? Pochopiteľne sa vždy jedná o toho, kto stojí na opačnej strane ako oni.

Dá sa stretnúť priateľa, s ktorým by sme iba tak, medzi rečou, nespomenuli dnešné pochmúrne informácie, čo ako šedivý mrak nám visia nad hlavou?

Stretávame sa na oslavách, spoločenských udalostiach, v chrámoch či pri kuchynskom stole. Už iba málokedy nepríde na pretras negatívna informácia, ktorá nám zvráti čelo.

Koľkí upadnú do smútku či depresie, lebo zloba dnešných dní je silnejšia ako ich jemnosť?

Podvedome sa nám vynára lúč nádeje, ktorý sa prediera do nastávajúcich dní a ktorý je symbolizovaný jedným slovom - slovom VIANOCE .

Možno si to ani neuvedomujeme, ale tento blížiaci sa sviatok nás privádza na iné, pokojnejšie myšlienky. Niekedy sú kvôli prípravám tieto sviatky trochu napäté, ale v podstate pre veriacich i neveriacich sa s nimi rodí závan pokoja i radosti. Zrazu sa bude rozprávať o darčekom pre niekoho, komu chceme spraviť radosť, pre iných to bude očakávané stretnutie s blízkymi, alebo nám bude stačiť iba ten zvláštny pokoj a dobrá nálada,

ktorú vyčaruje atmosféra týchto sviatkov.

A možno neskôr zbadáme, že pri vinšoch pokojných a šťastných Vianoc sme nespomenuli a rovnako ani nepočuli o svetských bôľoch, o trápeniach a vojnách.

Ak si však dokážeme uvoľniť myseľ a zamyslieť sa nad pravým zmyslom Vianoc – vyhrali sme. Aspoň na čas.

Je dokázané, že Vianoce prinesú pokoj ľuďom dobrej vôle.

A je len na nás, na každom z nás, či sa k nim zaradíme...

Julius Behul

Kanadský Slovák

The Canadian Slovak

Visit our website at

Navštívte našu internetovú stránku na
www.kanadskyslovak.ca

Published every bi-weekly Saturday
(24 times a year)

Vychádza každú dvojtýždňovú sobotu
(24-krát do roka)

The newspaper is published with the financial support through grants from the Office for Slovaks Living Abroad (www.uszz.sk) in the Slovak Republic and from the Canada Periodical Fund – Aid to Publishers from the Department of Canadian Heritage.

Tieto noviny vychádzajú

S finančnou podporou
**Úradu pre Slovákov
žijúcich v zahraničí**

(www.uszz.sk) na Slovensku a z Kanadského fondu pre periodiká - podpora vydavateľom z ministerstva Kanadského dedičstva.

www.uszz.sk

- Informácia a žiadosť o osvedčenie Slováka žijúceho v zahraničí
- Adresár krajanských spolkov
- Dotácie

Office for Slovaks Living Abroad

- Information and application for certificate issued to a Slovak living abroad

Subscription rates in Canada \$75, United States \$100 and other countries \$140. Please mail your cheque to the editorial office.

Predplatné pre Kanadu \$75, do Spojených štátov \$100 a do ostatných krajín \$140. Šeky na predplatné posielajte na adresu redakcie.

Editorial Office - Adresa redakcie
259 Traders Blvd. East, Unit 6
Mississauga, ON, L4Z 2E5
Telephone – Telefón 905-507-8004
Julius Behul
Editor-in-Chief
Šéfredaktor
editor@kanadskyslovak.ca

Stanislav J. Kirschbaum
Chairperson, Editorial Committee
predseda Redakčného výboru
stankosk@glendon.yorku.ca

The Editorial Staff reserves the right to edit, shorten, correct, or not publish contributions of stories or photographs. Unsigned articles will NOT be published. Articles and photographs sent by regular mail will not be returned.

Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť, redakčne upraviť, alebo aj neuverejniť. Nepodpísané príspevky neuverejňujeme. Rukopisy a fotografie poslané poštou nevraciamy.

Canadian Slovak League
Kanadská slovenská liga
Head Office - Hlavný úrad
259 Traders Blvd. East, Unit 6
Mississauga, ON, L4Z 2E5

M. Mark Stolarik
President/predseda
stolarik@uottawa.ca

For Members and their Spouses ONLY

7. zbor KSL v Toronte
poriada dňa

4. decembra 2016

o 1:00 hod. odpoľudnia

(iba)pre svojich členov
a ich partnerov

*(pred) Vianočné
stretnutie*

v Croatia Restaurant

1989A Dundas St. E. Mississauga
RSVP

Please join us for the opening
night of the
**Slovak Canadian
Heritage Museum
Exhibit**
**November 29,
2016**

6:30 – 8 pm

As we celebrate the 10th Anniversary Of the
museum

At the Home of Mississauga Heritage
1921 Dundas St. West, Mississauga
for more information please contact

Helen Bucic 416-399-4105 Joe Radvansky

905-822-9142

Luba Henderson 416-938-6630

PAINTERS WITH EXPERIENCE

NEEDED FOR EXTERIOR AND
INTERIOR SUBDIVISION WORK.
TOOLS, CAR & SIN REQUIRED.

CALL

905-814-8629 MON-FRI 7AM-5PM.

KTO A KDE

Sts. Cyril and Methodius Parish
5255 Thornwood Dr., Mississauga, ON
L4Z 3J3 905-712-1200 Fax: 905-712-0974
e-mail: office@slovakparish.ca
web site: www.slovakparish.ca

**Slovenský evanjelický kostol
augsburského vyznania sv. Pavla** (Slovak Evangelical
Lutheran Church of St. Paul) 1424 Davenport Rd., Toronto,
Ont. M6H 2H8 Ont. Tel.: (416) 658-9793

**Gréckokatolícky katedrálny chrám Narodenia Presvätej
Bohorodičky**
257 Shaw Street Toronto, Ontario, M6J 2W7
tel.: 416-531-4836 cell.: 416-738-6880
(Rev. Marek Novický)
email: rev.marek@yahoo.ca
web site: www.slovakeparchy.ca

Assumption Slovak Catholic Byzantine Church
1406 Barton St. East, Hamilton, On., L8H 2W5
Tel. 905 544-9166, www.church.assumptionslovakhall.ca

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda,
1532 Alexeis Rd. Windsor, Ontario. N8Y 4P2,
tel: (519) 945-7063, Fax: (519) 945-0866

Slovenské evanjelické služby Božie v kostole Sv. Lukáša,
3200 Bayview Avenue, Toronto, M2M 3R7.
Rev. Dusan Toth, D.D. Tel.: 416-2218900,
e-mail cosloffice@sympatico.ca

St. Michael's Slovak Byzantine Catholic Church
2120 Byng Rd. (Walker/Tecumseh) Windsor Ontario
N8W 3E2
Phone/Fax: (519) 258-4829

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda
204 Park St. North Hamilton, Ont.
(905) 529-6674 www.slovakchurch.com

Cathedral Mission of the Transfiguration
15 Church Lane Thornhill, ON L3T 2G4 - 905-477-4867
Divine Liturgy 8:45 am Sunday

**The Eparchy of SS. Cyril and Methodius of Slovaks of
the Byzantine Rite in Canada**
223 Carlton Road
Unionville, Ontario, Canada L3R 3M2
Tel.: 905-477-4867
Fax: 905-479-9629
Eparchial bishop: Most. Rev. John S. Pazak C.Ss.R.

Rímsko-katolícky kostol sv. Cyrila a Metoda
7187 2nd Ave. Montreal, QC H2A 3G8
(514) 721-1551

Catholic Church Protection of the Mother of God 464
Ritson Rd.S. Oshawa, Ont. L1H 5J9
Tel: 905-245-0629 Fr. Stephen Williams Adm.
email: holy.protection.by@gmail.com

Slovenské veľvyslanectvo Slovak Embassy
50 Rideau Terrace, Ottawa, Ont. K1M 2A1
Tel.: (613) 749 4442 www.ottawa.mfa.sk

**Honorary Consulate of the Slovak Republic
Montreal** 22, Place de la Madeleine
Dollard des Ormeaux Quebec, H9B 1W3
T: 514 585 2496 F: 514 421 1583
E: Slovex@slovex.com
Honorary Consul Mr. Dezider Michaletz

Honorary Consulate of the Slovak Republic
649 Brooker Ridge
Newmarket, Ontario
L3X 1V7 Canada
Tel.: 647 290 - 9304
Fax: (905) 898 - 0166
Honorary Consul General Mr. Michael Martincek
E-mail: slovakconsulateto@gmail.com

Honorary Consulate of the Slovak Republic
424 Varsity Estates Place NW
Calgary, Alberta T3B3B9
Tel: 587-333-6831
Fax: 206-424-0205
email: richard@wolffi.com
Honorary Consul: Mr. Richard Wolffi

Centrum kultúry a dedičstva kanadských Slovákov
12 Birch Ave. Toronto, Ont.
(416) 939 3111 <http://www.slovak.com>

**Slovenská Kanadská Národná Rada
Slovak Canadian National Council**
135 West Beaver Creek
P.O. Box 1008, Richmond Hill, ON,
Canada L4B 4R9 tel. (905)771 – 9748
senc@rogers.com

**Slovak Canadian Heritage Museum
Múzeum Slovenského Kanadského
kultúrneho dedičstva**
5255 Thornwood Dr., Mississauga, ON L4Z 3J3
416-721-7652 slovakmuseum@gmail.com

Torontské slovenské divadlo
www.torontskeslovenskedivadlo.com
divadlo@torontskeslovenskedivadlo.com

Východna Slovak Dancers Toronto
Joan Becar, President 416 561 4520
Dusan Dorich 416 806 4420

Slovak Domovina Dancers, Windsor, Ont.
Irene Timko Director, 519-969-2899
e-mail: timko.irene@gmail.com

A Jolly Slovak Christmas!

The Grange (Robinson-Adamson House) will be a very busy place this Christmas with an exciting exhibit featuring Slovak costumes, food, music and traditions. The exhibit will have an opening night Tuesday, November 29 with special guests and entertainment. The most fun day will be December 6th when St. Nicholas will arrive to give out treats to good children who can participate in Christmas craft events. In the evening at 6:30 a video will enlighten everyone followed by carolling outside around a bonfire. The following week, Tuesday, December 13th two cooking presentation, 1 pm & 6:30 pm will treat visitors to the traditional recipes of the Slovak Grandmother's Christmas Specialties.

The Slovak Canadian Heritage Museum invites everyone to view the exhibit Tues. 9 am – 8 pm and Wed., Thur., Fri. 9 am – 5 pm. The exhibit runs Nov. 29 to Dec. 16, 2016 at The Grange, 1921 Dundas St. W. Mississauga 905-828-8411

Let's celebrate "Veselé Vianoce!"

Bazár 2016

Slovenskej Evanjelickej cirkvi a. v.
dňa 26.novembra 2016,
v sobotu ráno od 10.00 hodiny.

Ako predošlé roky, vám opäť ponúkame výrobky mäsiarskej kuchyne: klobásy, pálivé i nepálivé, jaternice, slaninu, údenú a paprikovú. Rôzne cukrárske výrobky, koláče a zákusky a iné. Počas BAZÁRU 2016 budete môcť ochutnať jedlá zakáľačkovej kuchyne - presvedčiť o špičkovej kvalite našich výrobkov.

Pripravili sme pre vás, vaše pobavenie aj hodnotnú tombolu. Bazárová hala je v prízemí kostola sv.Pavla, Evanjelickej a. v. Slovenskej cirkvi na 1424 DAVENPORT Rd. - 100 metrov na západ od križovatky Davenport Rd. a Dufferin St. Prosíme vás, väčší nákup si objedajte už teraz. Tel.: 416 763 3063.

POLIMEX

Answers to your questions...

i. **Q: How much does it cost to ship a parcel to the Czech Republic or Slovakia?**

A: If you are sending your parcel from the Greater Toronto Area, our rate for shipping by sea is \$3 per kg, plus a delivery fee of \$20.00, and our rate for shipping by air is \$7 per kg, plus a delivery fee of \$20.00. If you are sending a parcel outside of the Greater Toronto Area, our rates may be different. Our office can you provide you with details about our rates for cities outside of the Greater Toronto Area.

ii. **Q: How long does it take for a parcel to arrive in the Czech Republic or Slovakia?**

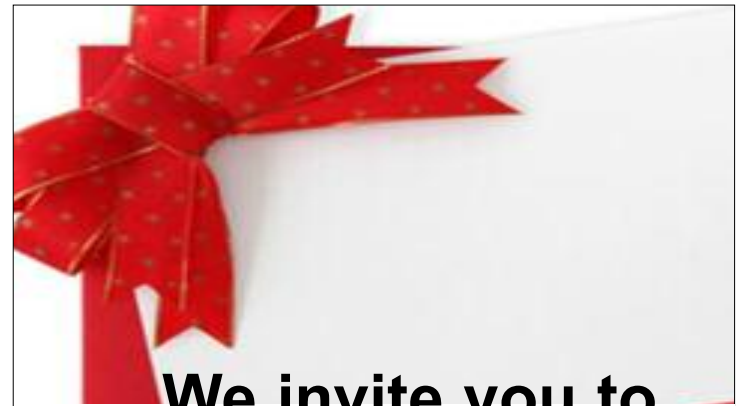
A: Air parcels are sent three times per week from our warehouse and sea parcels are sent a minimum of once per week from our warehouse. The estimated delivery time for an air parcel is 5 to 10 days and the estimated delivery time for a sea parcel is 5 to 8 weeks.

iii. **Q: Where can I drop off a parcel if I would like to send it to the Czech Republic or Slovakia?**

A: Our offices are located in Toronto, Brampton, Mississauga, Hamilton and Scarborough. We also have parcel drop off locations available at our agent stores across Canada.

We can also arrange for parcel pick-up from your home if it is in the Greater Toronto Area.

More on page 16

We invite you to publish your greetings in the Christmas 2016 Special issue of the *Kanadský Slovák* *The Canadian Slovak*, the only Slovak bi-weekly newspaper in Canada

Sts. Cyril & Methodius Slovak Parish

Christmas Bazaar

Sunday, November 27

After 9:00 a.m. mass until 1:00 p.m.

Pirohy, Klobasa, Cabbage Rolls, Jaternica, Knedle, Baked Goods

Sts. Cyril and Methodius Parish Hall
3255 Thornwood Drive, Mississauga, ON

FOR SALE

Established European Retail Bakery

For more information contact Joe Pust

Sales Representative

Cell: 905 - 630 - 1956

Office : 905 - 465 - 9348

joe@jpust.com

Výmena pozícií

Pred nejakou dobou, keď si Slovensko, ale aj susedné Česko volili svojich vrcholných predstaviteľov, viacerí usadlíci v Kanade začali protestovať. Znelo to paradoxne, ale vyskytla sa i situácia, keď moji dlhoroční českí známi prišli s názorom, aby som podpísal akýsi protest proti českému prezidentovi Zemanovi.

V prvom rade som sa im snažil vysvetliť, že už samotný nápad je veľmi nepatričný. Veď sú v emigrácii už niekoľko desaťročí a podľa mňa nemali „morálne právo“ vypisovať akési protesty. Navyše, čo som mal mať ja, Slovák, spoločné s prezidentom krajiny, ktorá žije v dobrých susedských vzťahoch s mojim rodiskom, kde si každý gazduje na svojom a po svojom. A tak som ich s trpkým úsmevom rýchlo vyprevadil.

Pri voľbe prezidenta Slovenskej republiky vznikali tu a tam jemne napäté vzťahy aj medzi usadlíkmi - emigrantami, ktorí vychvaľovali toho „svojho“ kandidáta, o ktorom sa

dozvedeli nielen z internetových predvolebných prezentácií, ale kurióznejšie informácie mali od svojich príbuzných a priateľov.

Podobalo sa to bulvárnym správam, a tak, ako väčšina, som zastával názor, že my, ktorí žijeme ďaleko za hranicami Dunaja, nemáme právo zasahovať do vnútorných záležitostí Slovenska, lebo mimo iného by sme sa mohli poriadne zosmiešniť.

Preto sa v našich novinách neobjavila propagácia ani jednej slovenskej politickej strany. Jednoznačne sme si stáli za názorom, že Slovensko má dostatočné množstvo

rozumných ľudí, ktorí si demokratickým rozhodnutím zvolia toho, kto im bude najlepšie vyhovovať. A tak priame či nepriame ponuky propagátorov niektorých strán zo Slovenska skončili v koši. Tento postoj sa stretol s kladným ohlasom medzi mnohými rodákmi „doma“, na Slovensku. Na jednotlivcov, ktorí im ponúkali svoje „odborné rady“, sa dívali s úsmevom. Postoj Kanadského Slováka zostal nezmenený aj po návštevách politických reprezentantov z našej domoviny.

Prišla výmena pozícií.

A ďalšie odporúčania. Doteraz ich bolo iba niekoľko, ľahko by sa dali spočítať na prstoch, ale prišli...

Ide o nedávne prezidentské voľby v Amerike. A plne pripomenuli situáciu z predchádzajúcich riadkov. Až na to, že prišli zo Slovenska. Pripomínali demonštrantov proti už zvolenému prezidentovi USA, z ktorých mnohí pôsobia ako „profesionálni“ manifestanti. V slobodnej demokratickej krajine to nie je nič nové, takže aj v manifestácii si každý môže povedať, poprípade vykričať svoj názor. Tu však začína

spomenutá výmena pozícií. Hlasy zo Slovenska akoby nabádali k protestom proti novozvolenému americkému prezidentovi a prevažne búrlivo komentovali svoj znalecký postoj. Nie je známe, prečo to oznamovali nám, ale verím, že majú mapu sveta a vedia, že medzi USA a Kanadou je hranica.

Čiže tak ako sa tu našli naslovovzatí odborníci schopní momentálne radiť Slovákom čo, prečo a koho voliť - podobne sa prihlásili ich dvojníci zo Slovenska radiť nám, aby ich názor či radu na americké voľby zvestovali kanadskí Slováci južným susedom.

Takže, nielenže máme odborníkov na konšpiračné teórie a rozširovanie ultraľavičarskej moskovskej propagandy, ale aj obojstranné (slovensko-kanadské či kanadsko-slovenské) politické poradenstvo.

Keď ktosi povedal, že sme malá krajina, mohol už dodať, že s nadmerným množstvom naslovovzatých „politologických“ poradcov.

jb

Čo sa stalo v Rusku pred 99 rokmi?

Na každej škole, úrade, v každej továrni viseli nástenky a transparenty pripomínajúce Veľkú októbrovú socialistickú revolúciu.

V pondelok (7. novembra) sa pripomenulo 99. výročie ruskej bolševickej revolúcie. Kto si pamätá obdobie socializmu, vie, že 7. november spolu s dátumom Víťazného februára bol v rámci mytológie komunistickej strany vôbec najdôležitejší. Na každej škole a továrni, na každom úrade a obchode viseli nástenky a transparenty pripomínajúce Veľkú októbrovú socialistickú revolúciu. Októbrová sa nazývala podľa vtedy v Rusku platného juliánskeho kalendára. Krátko pred tým, ako v roku 1917 prebehla februárová revolúcia, sa teoretik revolúcie Lenin vyjadril, že revolúcia v Rusku sa v dohľadnom čase neuskutoční. V tom čase sa zdržiaval vo Švajčiarsku. Na jar dostal ponuku od nemeckej vlády na návrat do Ruska. Nemci naložili Lenina a jeho druhov do zapečateného vlaku a vyslali ich do Petrohradu. Lenin bol vlastne nemecký agent a aj vďaka finančnej podpore z ich strany mohol vstúpiť do boja o moc. V poslednej chvíli ešte bola možnosť ho zastaviť. Generál Kornilov ponúkol premiérovi Kerenskému, že bolševikov vojensky spacifickuje. Kerenský ako „správny demokrat“ však Kornilovovu ponuku odmietol, zbavil ho velenia a nechal uväzniť. Po tom už nič nestálo bolševikom v ceste k moci.

O čo išlo bolševikom?

Podľa historika O. Figesa bolo Leninovým hlavným cieľom získanie moci a všetko, čo robil, bolo prostriedkom. Samozrejme, že bolševici nevystupovali s tým, že im

ide o moc, ale mali určitý politický program. Podarilo sa im nadchnúť aj mnoho vzdelaných ľudí svojím programom modernizácie spoločnosti, zrušenia vykorisťovania, vytvorenia spravodlivej, na rovnosti založenej spoločnosti. Spočiatku si získali vojnou unavené masy sľubmi mieru a prerozdelenia pôdy. Keď už mali moc pevne v rukách, začali ľuďom zase pôdu odoberať, aby mohli vytvoriť veľké štátne farmy - kolchozy.

Radikálne rovnosťarstvo
Rovnosťarstvo malo viacero podôb.

Komunisti sa medzi sebou oslovovali súdruh a tykali si. Vojaci Červenej armády si spomedzi seba volili veliteľov. O vojenských operáciách sa nerozhodovalo na základe rozkazu, ale demokratickým hlasovaním.

Tento zvyk z armády odstránil až Trockij, pretože vojenské jednotky, ktoré boli riadené demokraticky, boli málo efektívne. Vznikali tiež orchestre bez dirigentov, kde si boli všetci hudobníci rovní.

Bolševici chceli zrušiť tradičnú rodinu. Tá sa chápať ako nástroj zotročenia ženy. Žena sa mala

oslobodiť od jarma rodiny. Ako prví na svete preto legalizovali bolševici potrat bez obmedzenia. „V niektorých oblastiach dochádzalo aj k takým excesom ako zoštatnenie všetkých slobodných žien v určitom veku. „ Bolo maximálne uľahčené uzatváranie a rozvádzanie manželstiev. Vznikali prvé jasle, aby sa ženy matky mohli čo najskôr zapojiť do budovania socializmu. Hlásala sa promiskuita, čo malo tiež na následok nárast rozvodovosti. Na začiatku 20. rokov malo Rusko dvadsaťšesťkrát vyššiu rozvodovosť ako západná Európa.

Zaplatia Bronšteinovcia

Jeden z obľúbených mýtov o ruskej revolúcii je, že bola dielom Židov. Podľa historika A. Zubova bolo židovskej národnosti 10 percent bolševikov. Podiel židovského obyvateľstva v Rusku bol 5 percent. Táto malá disproporcja je vysvetliteľná tým, že Židia čelili v Rusku najtvrdšiemu útlaku v Európe. Preto sa nemožno čudovať, že bolo medzi nimi o trochu viac revolucionárov.

Jeden rabín povedal: „Trockisti si robia revolúcia a bronšteinovci za to zaplatia.“ (Vlastné meno Trockého bolo Bronštein).

Príčinou revolučného výbuchu pred 99 rokmi v Rusku bolo to, že boli dlhodobo ignorované záujmy určitých silných spoločenských skupín. Bolševici síce priniesli nejaké riešenia, realita však ukázala, že išlo o pseudoriešenia.

Napriek tomu ich myšlienky nemusia byť mŕtve. Veď heslá o odstránení útlaku, o rovnosti a bratstve znejú dobre aj dnes.

JOZEF BUGÁR

Mikuláš stále žije

Na niektoré zvyky a tradície sme jednoducho zabudli. Sú ako slová, ktoré sme dlho nepoužili a neskôr si na ne už ani nespomíname. Pritom sú stále kdesi v brázdach našej mysle - zapadnuté prachom zabudnutia.

Mikuláš, svätý Mikuláš, bol predzvesťou Vianoc nielen pre deti. Predstavoval privoňanie k niečomu veľkému a lepšiemu, čo príde onedlho. Je úctyhodné dozvedieť sa, že podľa najnovších prieskumov sa mikulášska tradícia na Slovensku vo veľkej miere uchováva i naďalej.

Večer pred Mikulášom si deti pripravili vyleštené topánky - a kto bol počas roka poslušný, našiel v nich sladkosť či pomaranč, ktoré v minulosti patrili k nedostatkovému tovaru.

Tie menej počúvne deti dostali uhlie. Obyčajné čierne uhlie symbolizovalo, že počas roka boli nepočúvni ako

čertíci. Mikuláš bol jasnou predzvesťou, že onedlho príde Ježiško a prinesie ozajstné darčeky.

Jedna z idylických novodobých tradícií Slovenska je aj predvianočné písanie listov Ježiškovi. Je to obdoba dopisovania Santa Clousovi u detí z Kanady, ktorý príde niekoľko týždňov pred Vianocami v tradičnom vianočnom sprievode. V oboch prípadoch, ak funguje „poštové prepojenie“ medzi deťmi a Ježiškom či Santa Clousom, dostanú na svoj list odpoveď - základ pre detskú radosť.

Pre väčšinu detí v krajine javorového listu je 6. december obyčajným dňom. No o Mikulášovi sa možno niečo dozvedia od malých kamarátov s európskymi koreňmi.

Je príjemné zistiť, že náš Mikuláš prežil aj Deda Mráza, ktorý bol nevydarenou napodobneninou. Desaťročia ho pretláčala Moskva do

svojich satelitných krajín.

Mikuláš začiatkom decembra oživa nielen v srdciach slovenských detí, ale i dospelých, ktorí v pamäti

uchovávajú 6. december ako deň príchodu sv. Mikuláša.

jb

Na sv. Mikuláša sa tešia najmä deti, skutočného chce nasledovať málokto

Dávať a nečakať dar je hlavným zmyslom sviatku sv. Mikuláša, ktorý sa spája s dátumom 6. december. Na Slovensku, podobne ako aj v okolitých štátoch, sa na tento deň tešia najmä deti, pre ktoré je symbolom obdarovania sladkosťami, ovocím a inými darčekmi. Veriacim ten deň pripomína, že Boh im dáva každý deň množstvo darov, hoci si ich ľudia ani nezaslúžia. Už sa stalo tradíciou, že deti si predvečer sv. Mikuláša vyčistia čižmičku.

Mikuláš sa narodil približne v roku 270 na južnom pobreží Malej Ázie pravdepodobne v treťom storočí. Pochádzal z bohatej rodiny. Stal sa najprv diakonom a kňazom, neskôr biskupom v meste Myra v južnom Turecku, údajne proti vôli svojho otca, ktorý si želal, aby bol vojakom. Biskup Mikuláš hlásal evanjelium, pomáhal biednym, chorým a trpiacim a preslávil sa svojou dobročinnosťou. Koluje o ňom množstvo legend. Jedna z nich hovorí o tom, ako pomohol trom chudobným sestrám, ktoré sa nemohli vydať, lebo nemali na veno a preto ich čakal krutý osud v otroctve alebo v nevestinci. Keď sa o tom dozvedel biskup Mikuláš, zabalil vraj hrudu zlata do šatky a v noci ju nepozorovane hodil cez okno do izby, kde spali tri chudobné dievčatá. Vďaka štedrému daru sa mohli všetky tri sestry vydať, a tak ich Mikuláš zachránil pred ponížením a hanbou. Svoj skutok chcel utajiť, všetko sa však prezradilo a ľudia ho chválili za jeho šľachetnosť.

Poveš divotvorcu spôsobila, že sa stal viacnásobným patrónom. Za svojho ochrancu ho pokladá pravoslávne Rusko, ktoré prijalo kresťanstvo v 10. storočí. Mnohé, najmä európske mestá nesú jeho

meno, napr. St. Nicholas v Anglicku či Liptovský, Plavecký alebo Borský Mikuláš na Slovensku. Svätý Mikuláš bol vďaka legendám patrónom, kupcov, majiteľov záložní, námorníkov, lekárníkov či voňavkárov.

Predpokladá sa, že svätý Mikuláš zomrel asi 6. decembra roku 345-351. Pochovali ho v myrskom kostole, kde boli jeho telesné pozostatky uložené až do roku 1087. Keď Myru obsadili moslimovia, podarilo sa Mikulášove ostatky preniesť do talianskeho prístavného mesta Bari, kde žilo veľa gréckych prisťahovalcov. Tam postavili nový kostol zasvätený Mikulášovi. Na celom svete je viacero kostolov zasvätených sv. Mikulášovi a jeho patrocínium patrí medzi najčastejšie. Kult sv. Mikuláša bol od 6. storočia známy v Byzantskej ríši, od 9. storočia v Taliansku a od 11. storočia v Nemecku, Francúzsku a Anglicku.

Slobodné dievčatá sa k nemu modlia, aby sa prihováral za ich šťastný vydaj.

Svätomikulášska tradícia vychádza aj z jeho zasvätenej ochrany nad deťmi. Zvyk obdarovať deti sa rozmohol najmä v Holandsku a odtiaľ sa rozšíril do Anglicka, Nemecka, Severnej Ameriky, kde k nemu prisťahovalci pripojili škandinávské ľudové tradície o škriatkovi respektíve čarodějníkovi, ktorý zlé deti trestá a dobré odmieňa darčekmi. Mikulášska tradícia sa na celom svete spája s jeho obdarovaním nielen 6. decembra na sv. Mikuláša, ale aj na Vianoce.

Tradícia obdarovávať deti 6. decembra sa rozšírila v stredoeurópskych slovanských krajinách. V ľudových predstavách je známy ako bielovlasý prívetivý deduško s veľkou

bradou, ktorý v sprievode čerta a anjela prichádza za deťmi s posolstvom lásky a nošou plnou sladkosťami.

V ostatných krajinách s dominujúcim kresťanským náboženstvom sa mikulášska tradícia spája so samotnými Vianocami. V Amerike a najmä v ďalších anglicky hovoriacich krajinách vítajú Santa Clausa, pre fínske deti je to Joulupukki, vo Francúzsku poznajú Père Noël a v Rusku deda Mráza.

Aj fínske Laponsko sa v legendách považuje za súčasný domov Sv. Mikuláša, kde sú adresované listy detí z celého sveta s práním darčeka na vianočné sviatky. Práve odtiaľ na záprahu tahanom sobmi začína rozväzať darčeky po celom svete.

Noviny Sunday Times priniesli 13. decembra 2004 článok, podľa ktorého britskí a talianski vedci údajne zrekonštruovali tvár sv. Mikuláša. Išlo o vlastný názor vedcov, ktorí uviedli, že najnápadnejším znakom na tvári sv. Mikuláša bol - zlomený nos. Špecialisti si na pomoc zobrali počítačovú techniku a ako podklad im poslúžili röntgenové snímky a miery lebky svätca. Antropologička Caroline Wilkinsonová z Manchesterskej univerzity konštatovala, že "mal zaujímavú tvár". "Bola vskutku mužná a zlomený nos bol jej poznávacím znakom." Historického Mikuláša s jeho nasledovníkmi spája - biela brada. Skutočný Mikuláš ju nemal dlhú, ale nakrátko zas-trihnutú.

TASR

Košice získali významný titul!

Zástupcovia mesta Košice – viceprimátorka Renáta Lenártová a koordinátor projektu Košice – Európske mesto športu 2016 Ivan Šulek v stredu 16. novembra večer prevzali v sále Európskeho

parlamentu v Bruseli ocenenie Najlepšie Európske mesto športu 2016 - Best European City of Sport 2016. TASR o tom informovala hovorkyňa Košíc Linda Šnajdárová. Slávnostného aktu sa podľa jej slov zúčastnila aj poslankyňa Európskeho parlamentu, Košičanka Monika Smolková, podľa ktorej sa Košice stali za ostatný rok najčastejšie spomínaným mestom v Európskom parlamente. Ocenenie Najlepšie Európske mesto športu 2016 získali Košice v konkurencii 19 európskych miest, ktoré sú v

tomto roku nositeľmi tohto titulu. "Košice sú najlepším mestom športu v Európe a to je veľký úspech. Ďakujem všetkým Košičanom, vďaka ktorým sme toto ocenenie získali a verím, že sa z neho tešia rovnako ako ja a moji kolegovia. Teraz odovzdávame štafetu Banskej Bystrici, budúročnému Európskemu mestu športu a budeme jej držať palce, aby bola rovnako úspešná ako Košice," povedal košický primátor Richard Raši.

Zdroj: hkl, Nový Čas

Spomienky pri výročí 17. novembra "Dňa boja za slobodu a demokraciu"...

Vzopreli sa komunistickéj totalite, prevezmú Ceny Pamäti národa. 17. novembra si ocenenie prevzali štyria bojovníci proti komunistom. Dve Česky a dvaja Slováci. Laureáti Pamäti národa

Ludmila Váchalová (1936) strávila takmer šesť rokov v komunistickom väzení, z toho prvých deväť mesiacov na samotke s malým zamrežovaným okienkom na strope. A to len preto, že na Západ preposielala správy svojho brata. Každý deň ju bachari vodili na dvoj- až trojhodinové výsluchy. „Aspoň sa niečo dialo,“ hovorí. „Bolo to znesiteľnejšie, než byť stále sama na cele.“ Jej brat dokumentoval v správach podmienky v trestaneckom tábore Horní Slavkov, kam ho zavreli za prechod hraníc. Vtedy len 17-ročná Ludmila mu do väzenia nosila papier, kopírsky, fotoaparát, a potom správy pašovala von a na Západ.

4. decembra 1954 pred ich domom zaparkovalo šesť áut s eštabákmi, prehľadali dom a Ludmilu odviezli. Domov sa vrátila až v roku 1960. Trest si odpykávala postupne v ženských väzniciach v Chebe, Želiezovciach a v Pardubiciach. Pretože odmietla donášať na ostatné väzenkyne, nescela dostávať baličky. Po návrate pracovala v Československých štátnych dráhach, kde zostala až do dôchodku.

Jitka Malíková (1926) vo vykonštruovanom procese odsúdili na jedenásť rokov väzenia za velezradu. Komunisti ju obžalovali ako vedúcu protištátnej skupiny, keď vo svojom byte ukrývala a pomohla za hranice niekoľkým prenasledovaným rehoľníkom a kňazom. Zatkli ju v roku 1953. „Bola som na fakulte, akurát sme mali telocvik – plávanie. Vytiahli ma rovno z bazéna.“ Vtedy 27-ročnú študentku medicíny vypočúvali najprv v

Bartolomejskej, potom na Ruzyni. „Betónová dlážka, neustála zima, tvrdé výsluchy,“ popisuje Malíková podmienky. Do protokolov si vyšetrotelia zaznamenávali, čo potrebovali počuť, a tak sa im študentka vysmiala, nech si napíšu, že otrávil Klementa Gottwalda. Malíková prešla väznicami a trestnými tábormi v Želiezovciach, Trnovciach, Ilave a Pardubiciach, pracovala za minimálnu mzdu najmä v poľnohospodárstve. Prepustili ju na amnestiu roku 1960. Medicínu nikdy nedoštudovala, mohla pracovať len ako robotníčka. Až neskôr sa jej podarilo doplniť si vzdelanie a až do penzie pracovala ako laborantka v nemocniciach.

Rudolf Dobiáš (1934) prežil šesť rokov v otrasných podmienkach pracovných lágrov a baní na Slavkovsku a Příbramsku. Odsúdili ho za velezradu. Spolu so svojimi kamarátmi z tajného

skautského oddielu tlačili protirežimové letáky. Vyzývali v nich, aby ľudia nevstupovali do družstiev, protestovali proti prenasledovaniu cirkví, vyzývali národ, aby sa bránil komunistickému teroru. Pre Rudolfa Dobiáša si ŠtB prišla 23. decembra 1953. Vtedy 19-ročný mladík, vysokoškolský študent ruštiny a slovenčiny, akurát rúbal drevo. Nasledovali tvrdé výsluchy, hlad a útrapy vyšetrovacej väzby v Bratislave. Do mesiaca komunisti pozatýkali celú Dobiášovu skautskú skupinu a v júni 1954 už všetkých odsúdili a poslali do pracovných lágrov. Po prepustení na amnestiu pracoval na stavbách ciest a železničných trati. Angažoval sa v ochotníckom spolku a nadviazal na svoje prvé básnické pokusy z väzenia, písal aj poviedky a rozprávky pre deti. Po roku 1989 pracoval krátko ako novinár, neskôr ako spisovateľ na voľnej nohe.

Antona Tomíka (1932) zatkla ŠtB spolu s jeho priateľmi na výlete v Slovenskom raji v lete 1951. Údajne mali pri sebe granáty a pištole. Podľa Tomíka však bolo všetko inak. Ako podozrivých ich bezdôvodne označili lesníci, potom už nasledovalo

rýchle zatknutie. Počas štúdií na Vyššej priemyselnej škole v Bratislave založil koncom leta 1950 so spolužiakmi skupinu SAK – Spolok antikomunistov. Mladíci skončili v Leopoldove, v neslávne slávnej vyšetrovni nazývanej Mlyn. Tomíkov otec sa nervovo zrútil a v 16-ročnom mladíkovi sa usadil pocit krivdy a nespravodlivosti. Rozsudok znel na 15 rokov za velezradu a práce v uránových baniach na Jáchymovsku. Koncom leta 1955 sa spolu s ďalšími spoluväzňami pustili do hrabania tunelu. Útek sa však nevydaril, Tomíka Štátna bezpečnosť chytila na moste cez rieku Ohře. Policiaji po ňom začali strieľať a trafili ho do panvy. Za útek dostal Anton Tomík dva a pol roka trestu navyše, amnestovali ho v roku 1960. (krátené)

Jana Čevelová
Denník N

Matovič volá po spravodlivosti. Eštabákom chce siahnuť na dôchodky

Výsluhové dôchodky pre bývalých príslušníkov štátnej bezpečnosti a ich zložiek by sa mali plošne zdaníť o 50 percent. Politickí väzni, ich manželky, manželia alebo ich vdovy a vdovci by zas mali dostať jednorazový finančný príspevok vo výške 1000 eur. To je zámer nove-

ly zákona o protikomunistickom odboji z dielne OLaNO-NOVA.

"Hlavným účelom návrhu zákona je ukončiť po 27 rokoch od Nežnej revolúcie nespravodlivý a neúctivý stav v demokratickej spoločnosti, kde tí, čo roky boli utláčateľmi a prenasledovali osoby, mučili ich a popierali základné ľudské práva, hlavne slobodu slova, poberajú dnes vysoké výsluhové dôchodky a tí, čo rukami týchto osôb trpeli, majú nízke starobné dôchodky," vysvetľujú predkladatelia návrhu. (krátené)

aktuálne.sk

Väzni boli brutálni. Leopoldov si pripomína najväčšiu tragédiu

Najväčšiu tragédiu v dejinách slovenského väznenstva si 25 rokov od zavraždenia piatich dozorcov pripomenú príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže (ZVJS) a príbuzní obetí pri pamätníku pred leopoldovskou väznicou v stredu 23. novembra. Najtragickjší útok na väzenských dozorcov spustil odsúdený Tibor Polgári 23. novembra 1991, keď pod

zámienkou vhozenia listu do schránky požiadal referenta režimu Františka Slobodu, aby ho pustil za chodbové mreže. Spoločne s ďalším väzňom Milošom Urigom ho napadli a dobadali na smrť. Obaja zločinci sa potom prezliekli do uniforiem väzenských dozorcov a spoločne s ďalšími piatimi odsúdenými pokračovali v krvavej ceste za slobodou. Ich vyčítanie neprežilo päť príslušníkov vtedajšieho Nápravnovúchovného ústavu, niekoľko ďalších boli zranení. So strelnými zbraňami a rukojeňmi sa sedmička zločincov dostala na slobodu. V ukradnutom aute blúdili, až sa napokon dostali opäť do blízkosti Leopoldova. Život v meste sa v tom čase zastavil, Leopoldov a okolie obsadili príslušníci špeciálnych jednotiek, nejazdili vlaky, ľudia boli

poschovávaní doma. Po dvadsiatich hodinách od úteku všetkých utečencov za dramatických okolností zadržala polícia na okraji Piešťan a v stohu slamy pri Žikovciach. Najvyšší súd v roku 1994 odsúdil Tibora Polgáriho a Miloša Urigu na doživotie, Bartolomejovi Botošovi vymeral 18 rokov, Daliborovi Bajgerovi a Václavovi Fedákovi po pätnásť a Vladimírovi Dudovi trinásť rokov väzenia. Ondrej Harvan si trest zvolil sám, spáchal samovraždu. Dráma nebola dielom náhody, útek bol dlhšie pripravovaný. Udalosť, po ktorej nasledovali významné zmeny v systéme bezpečnosti väzníc, pripomína v Leopoldove pamätník s menami všetkých obetí. Zbor väzenskej a justičnej stráže si ich pamiatku pripomína každoročne v deň výročia tragédie.

Magická sila obrazu

Mladá advokátka v Montreale sa krátko po skončení právnickej fakulty, so študentskou ľahkovážnosťou rozhodla, že počas letných prázdnin precestuje s batohom na pleciach starú Európu. Jej prvá cieľová stanica bol Lisabon. V Lisabone si zakúpila cestovný lístok na vlak, ktorý platil niekoľko týždňov. Mohla s ním cestovať s prestávkami po celej Európe. Z môjho rozprávania počula, že Slovensko ma krásnu prírodu, hory, jaskyne, hrady, zámky i skanzeny. Slováci sú národ skromní, sympatickí i pohostinní. Rozhodla sa, že navštívi aj Slovensko.

V Bratislave počas prvých dvoch dní spoznávala mesto a okolie. Pri potulkách po meste ju upútal obchod UEUV, kde obdivovala ľudové výrobky. Najviac ju upúťali obrázky, ktoré boli maľované na skle. Tam sa opýtala na techniku maľovania. Predavačka jej dobru angličtinou podrobne všetko opísala: sklo musí byť dokonale čisté, odmastené octovou vodou, akrylová farba sa nanáša po vrstvách zozadu, na začiatku treba urobiť obrysy postavy, prvá vrstva je napr. kabát, potom ide viazanka, po nej košeľa, nakoniec pozadie obrázku, ak je obrázok farebne hotový, dáva sa na farbu tekutý včelí vosk, ktorý ju chráni. Maľovanie na skle má pôvod v starom Egypte. Neskôr toto umenie prišlo do Európy a cez Taliansko, Nemecko a Česko sa u nás objavilo v 19. storočí. Maľbe sa venovali robotníci. Po skončení žatevných prác na poli prišli na zimu domov a cez

zimné večery maľovali. Zobrazovali deje z Nového a Starého zákona, neskôr to boli maľby zo stredného a severovýchodného Slovenska s námietom Jánošíkovej družiny. Obrazy na skle sa predávali na púťach a na jarmokoch a šíрили sa podomovým obchodom.

Dnešní mladší maliari pracujú už inou technikou. Nakoniec JUDr. Isabelle Regout si s veľkým nadšením a eufóriou kúpila jeden obrázok s odhodlaním, že aj ona toto umenie vyskúša. Obrázok mal aj po návrate z Kanady silnú auru, priam zázračnú. Isabelle začala študovať techniku maľovania na skle až tak húževnato, že advokátska prax išla na druhé miesto. Veď aj tak právo vyštudovala na veľké želanie

svojho otca. Talent na umenie v nej driemal už dávnejšie. Postupom času sa začali rodiť prvé maľby. Vystavovala najprv u rodičov v záhrade, potom v menších galériách, až sa jej obrazy dostali do výstavných siení vysoko profesionálnych umelcov, od ktorých dostáva excelentné uznania.

JUDr. Isabelle Regout advokátsku prax zanechala. Venuje sa už iba maľovaniu na skle s použitím ešte náročnejších techník. Je to prvá umelkyňa v Kanade, ktorá si osvojila toto umenie. Jej profilové fotografie ako aj obrazy možno uvidieť na internete. Obrázok z Bratislavy jej proste počaroval...

Metod Likavcan
Gatineau

Lebo sú svetlom majáka

Je obdivuhodné, koľkým čitateľom záleží na tom, aby tieto noviny nielen vychádzali, ale tešia sa, keď majú na svojich stránkach aj niečo vylepšené. Niektorí krátko po tom, ako dostanú a prečítajú noviny, zatelefonujú, pochvália alebo priateľsky povedia, čo sa im nepozdávalo.

Ďalší pošlú článok, na konci ktorého býva podobná poznámka, akú mával náš dlhoročný dopisovateľ Róbert Bajcar: "Keď sa ti to nebude pozdávať, hod' to prosím do koša". A ešte dodával, že sa absolútne neurazí, lebo mám na to plné právo a navyše sme priatelia. Taktiež patrili medzi tých, ktorí sa spýtali, či a ako by mohli pomôcť.

Tieto či podobné slová sú perlami, pokladmi, ktoré by iste mohli mnohí redaktori závidieť. A čo vianočné pozdravy, vinše, darčeky pod "naš" stromček či iný druh držania si týchto novín blízko srdca?

Vinšovania sú rovnako srdečnou a súčasne aj finančnou podporou. Nie každý a vždy má

extra financie, lebo výdavky prichádzajú zo všetkých strán. Je však dojemné čítať list, v ktorom je vaša podpora a medzi riadkami sa dá vybať, že túto, hoci menšiu sumu si niekto z nevelkého príjmu ušetril.

Môj priateľ z Floridy sa vždy poponáhľa, akoby videl, že jeho každoročná štedrosť pomôže

tam, kde treba. Robí to bez nejakých rečí či očakávaní vďaka a keď už také slová neskôr i padnú, akosi ich zahovorí.

Alebo kamarát Ernest, od ktorého príde pozvanie na kus slova, pričom má pripravenú obálku s predplatným a aj niečo extra pod stromček. A vždy pridá tie príjemné slová porozumenia a povzbudenia.

Je to doslova čerešnička na torte. A čo priateľ Štefan K.? Nezabudne, zorganizuje ďalšiu zbierku, prispeje a rovnako povzbudí chápujúcim slovom. Či pani, ktorá medzi rečou spomenie, že je z časti Ontária, kde sa o novinách nevyjadrujú pozitívne, ale ona ich číta rada... A gratuluje k dobrej práci.

Príkladov je viacero a všetky by sa dali vložiť do dvoch slov - "dobrí ľudia".

Im, od nás všetkých, ktorí sa pohybujeme pri príprave novín - **ĎAKUJEME**.

Lebo sú jasným svetlom majáka ukazujúcim smer k nastávajúcemu sviatkom.

Učiteľka z Dunajskej ulice & Dievčatá z Dunajskej ulice

Helena Kloudová-Jonášová nám podáva ruku, ktorá nás dokáže previesť už zaniknutými miestami, no vďaka nej všetky ožívajú. Podobne predstavuje ľudí, z ktorých mnohí už iste nežijú, ale dokáže navodiť pocit, že sú tu s nami a že ich "odkiaľsi" už dlho poznáme.

Je "učiteľkou z Dunajskej ulice" a súčasne aj dievčaťom z rovnomennej časti mesta. Jej príbehy môžu byť pre niekoho návratom do takmer zabudnutého obdobia. A pre tých mladších zase otvorená brána do sveta, ktorý tu kedysi bol a zanechal po sebe milé spomienky.

Dunajoši a Dunajošky bojovali spolu

Keď po odstáti si pred trafikou nás obchodník privítal slovami „neni su“, išli sme, hoci nerady, do cukrárne k Turkovi na rohu Lazaretskej a Dunajskej. Predával navlas také isté ako trafikant, ale po päť korún a nijakovsky sa nedal obmäkčiť, ani zhandlovať aspoň na štyri koruny.

Slovom, bol to vydr duch. Šomrali na neho aj chalani z okolitých ulíc. Za jeho úzeru mu spolu s nami vyviedli poriadny "husársky kusok". Ako som spomínala, nebolo zvykom, aby sa Dunajošky zúčastňovali na hrách spolu s chlapcami, lebo keď sme ich pozorovali pri hrách, volali nás "chlapčenské pupky", a to bolo pre nás veľmi hanlivé pomenovanie. No vtedy išlo aj o nás, preto sme prijali asistenciu pri pomste Turkovi.

Pre úspešný priebeh celej akcie sa od nás vyžadovalo robenie "súkromných očiek". Dunajoši, Grösslingáči, nechýbali ani Preygassáci, zhromaždení v palebnom postavení za rohom cukrárne, približovali sa po jednom k jej výkladu a - plesk!, vyžuvaná, rozpleštená žuvačka držala pevne na skle. Nasledoval sólo beh po Lazaretskej za roh Ferienčikovej. Asi po treťom ťapnutí a rozmazaní "žuvajdovej placky", Turek zavetřil nezvyčajný pohyb pred obchodom.

Opustil pult, smeroval ráznymi krokmi k zaskleným dverám zistiť situáciu. Vtedy sme my očka z rohu od Kysuckej krčmy unisono spustili: "Idéééé!" Chlapci zostali "štronzo"! Za rohom. Keď cukrár išiel opäť k pultu a bol obrátený chrbtom, jačali sme "Móóóžeš!"

Hra s Turkom pokračovala, plieskancov pribúdalo. Cukrára prešla trpezlivosť. Naraz prudko vyrazil von na chodník, obzerajúc sa na všetky strany, spustil spfšku tureckých a slovenských šťavnatých nadávok, súčasne odlepujúc ťahajúce sa žuvačky z kľučky dverí i výkladov.

To už arcilotri ukrytí za rohom Ferienčikovej ulice vystrkovali hlavy, pučili sa od rehotu, chytali sa za bruchá, prehýnali sa, vyskakovali, plieskali si po ústach a vydávali hurónske zvuky. My Dunajošky, vidiac rozpáleného Turka, zmizli sme nadzvukovou rýchlosťou. Pomsta bola dokonaná.

Po tejto príhode jej aktéri dlho chodili po druhej strane chodníka s pohľadmi na opačnú stranu, vyhýbali sa stretnutiu s cukrárom v obave, že niektorého spozná, chytí za pačesy a poriadne zmanžľuje. A dobre robili, lebo Turek často stával vo dverách obchodu a striehol na korisť v podobe Dunajoša, Grösslingáča či Preygassáka. Zbytočne maril čas, nedočkal sa. Jeho cukráreň sme potom všetci ignorovali, veď nakoniec, ani zmrzlinu nemal bohvieakú, lepšiu a lacnejšiu vyrábala Mustafa Bedžetovič na hornom konci ulice, tam, kde stojí ďalšia budova banky.

Od žuvackovej story uplynulo veľa rokov. Žuvačiek je na našom trhu dost, len tie škoricové "neni su".

10 Anniversary of Slovak Canadian Heritage Museum

My Memories of Serving as a Founding Member of the Slovak Canadian Heritage Museum's Board of Directors.

2006 seems just like yesterday. Where did the time go? Ten Years have just vanished. Events taking place during these years may be history now but they are not forgotten. Our Slovak History in Canada is a proud one and there is still much more to come.

I was born in Canada in a very small Slovak Village called Bradlo just eight (8) miles south of Hearst in North Eastern Ontario.

Although Bradlo was a Slovak Village founded in 1930 it had lost most of its Slovaks by 1950. They had migrated to Southern Ontario seeking better work opportunities and access to higher education for their children.

I was exposed too little of my Slovak Culture during my final years in Bradlo. I grew up not being aware of the many accomplishments of Slovaks in Slovakia and of Slovaks living in Canada. Like many members of a second generation immigrant family I was frustrated because I wanted to keep alive the Spirit of my parent's Slovak culture and I did not want their contribution to Canada forgotten.

I am passionate about telling my non-Slovak Canadian friends the story of Slovak Canadians part in helping to

build Canada.

I was delighted when Margaret Dvorsky who spearheaded the formation of the Museum asked me to be a Founding Board Member of the Slovak Canadian Heritage Museum's Board of Directors.

I had served previously as a Board Member of the Slovak Canadian National Council (SCNC), with an informal group called the Friends of Bradlo and as an organizing committee member of the Slovak Canadian Graduates Ball known as Recognition. The purpose of the Museum was to Showcase Slovak Canadian contributions to Canadian Society combined with exhibitions of the magnificent Culture of Slovakia our Ancestral home.

As Board members a Mission Statement was developed as follows.

Mission:

To make Canadians aware of Slovak heritage in Canada through the exhibition Of heritage artifacts and Educational materials and Programs across Canada And, in particular, To work actively in partnership With existing Museums and Organizations, including Cultural institutions in the Slovak Republic in order to Maximize the advancement Of our objectives.

The Museum undertook many successful projects over the past number of years that have along with Slovakia's current success in Sports on the World Stage made many Canadians aware of Slovaks, their Heritage and their contribution to Canada.

Today ten years after the Museum's founding its leadership is in the capable hands of Alena Melas.

Rudy Bies
November 6, 2016

Katarínska Party in Calgary

It's November, Catherines celebrate their name day, and nowhere they have more fun doing it than in Calgary. CSL Branch 65 and other groups organize the Katarínska party for 43 years already. The 200 tickets sold out in a record two days, a month before the party. Excellent atmosphere, "our" gourmet food and drinks and good music are the magnet that attracts all, year after year.

Local Slovak Folk Ensemble

Snečnica (Sunflower) put on a great after dinner show, with which they perfectly represent Slovak culture across Alberta.

Chef Pavel Hebelka and his assistants had to start preparing the meals more than 24 hours before the party, to ensure that everyone would have plenty, because at Katarínska party no one follows a diet. An advantage in Alberta is that all liquor stores are private and can order anything from anywhere in the world, so several carry import-

ed Slovak drinks, ranging from Slovak rum, plum and pear brandies to excellent Slovak beer.

Most of those present were young people who are very proud of our Slovak traditions, and having a great fun is one of them. Combined with excellent DJ music that included the latest hits from Slovakia, everyone partied well into the early morning.

P. Čarnogurský

Katarínska v Calgary

Je november, Kataríny majú meniny a akože ich lepšie osláviť než na tradičnej Katarínskej zábave? 65. zbor KSL a ďalšie organizácie v Calgary organizujú Katarínske zábavy nepretržite už 43 rokov. A 200 lístkov sa tento rok vypredalo za rekordné dva dni, mesiac pred zábavou. Výborná atmosféra, labužné "naše" jedlá a nápoje aj výborná muzika sú magnetom, ktorý všetkých rok čo rok priťahuje.

Tohoto roku tiež vystúpil miestny slovenský folklórny súbor Snečnica s pestrým programom ktorý bol na vysokej úrovni. Súbor vynikajúco reprezentuje slovenskú kultúru po celej Alberte.

Séfkuchár Pavel Hebelka s pomocníkmi zase pripravoval chutné jedlá už vyše 24 hodín pred zábavou, aby sa každému hojne ušlo pretože na Katarínskej nikto nedodržiava diétu. Výhodou Alberty je, že všetky predajne alkoholu sú

súkromné, takže sa cez ne dajú jednoducho objednať aj číro slovenské nápoje, od tuzemského rumu, slivovice, hruškovice po výborné slovenské pivo.

Väčšina prítomných boli mladí ľudia, ktorí sú stále hrdí na slovenské tradície a dobrá zábava je jedna z nich. Pri výbornej DJ hudbe v ktorej nechýbali aj najnovšie hity zo Slovenska sa všetci dobre zabávali do skorého rána.

P. Čarnogurský

NA NÁVŠTEVE V SLOVENSKEJ ŠKOLE

Slovenský veľvyslanec v Kanade Andrej Droba navštívil dňa 11. októbra 2016 spolu so spisovateľkou Petrou Nagyovou-Džerengovou žiakov slovenskej školy v Mississaugu. Porožprával sa s nimi a pani spisovateľka im prečítala úryvok z knihy o Kláre, päťročnom dievčatku, ktorého hlavnou úlohou počas prázdnin je zbaviť sa strachu z mátoch.

Deti im na oplátku zaspievali slovenské pesničky a zarecitovali básničky zo svojho repertoáru.

Hlboko oceňujem, že si pán veľvyslanec našiel čas, prišiel sa pozrieť na našu najmladšiu slovenskú generáciu a povzbudiť ju v učení sa slovenského jazyka a rozvíjaní slovenskej kultúry.

Kramariková Daniela

Marian Stastny earns Great Slovak Democracy Honors

In the world and in Canada, Marian Stastny was known as one of the great hockey players of all time. Now his home country, Slovakia, has honored him through its Council for National Memory for his strong and sincere battles against Communism, and for Slovak independence. The honor was in early November, when Stastny and his wife Eva were both invited to come to Slovakia. That honor was given for "Your bravery in our memories and in our hearts - extraordinarily valuable". Eva was asked to speak of his dedication and his battles, when the Czechoslovakia Communists and police services were persecuting him and spying on him. And also working to cut off his future both as a hockey player and as a lawyer.

His brothers Peter and Anton defected to Canada to play for the Quebec City NHL team. And he shortly later also escaped and joined them. They are still remembered as outstanding hockey players. When the Quebec hockey team folded, Marian became the star of the Toronto Maple Leafs. He led movements to have Slovakia's hockey teams recognized and enter the Olympics.

Today he is the owner of a well-known and popular golf course and hotel near Quebec City.

Even in Canada, he worked with Canadian organizations to promote the anti-Communist movements in what was then Czechoslovakia. He enlisted Slovak-Canadian organizations to promote Slovak independence. While a Canadian, he became President of the Slovak World

Marian Stastny and his wife Eva often traveled to Montreal for Slovak dances, such as this Fašiangy. His well-known and popular business since retirement from hockey is a hotel and golf-course, just across the St. Lawrence river from Quebec City

Congress. He tirelessly organized meetings and speeches here, in the United States, and in his homeland. He took part in activities of Slovak-Canadian and American organizations whenever he could, making sure he had speeches in both English and in Slovak.

There is no doubt he will be remembered forever in Slovakia's history. We Canadian Slovaks wish him to be remembered here as well.

Jan George Frajkor

Slovenská advokátska kancelária

Cipciar & partners, s.r.o.

pre Vás zabezpečí právne služby v oblasti občianskeho, obchodného, dedičského práva, pozemkového práva, zakladania obchodných spoločností a podnikateľského poradenstva.

Cipciar & partners, s.r.o.
Haburská 49/F
821 01 Bratislava

+421 905 660 815
cipciar.vladimir@cipciarpntrners.sk
www.cipciarpntrners.sk

Bloor Kipling DENTISTRY

3843 Bloor St. West
Toronto, ON
(416) 239 4393

Dr. John M. Kovalcik
BloorKiplingDentistry.com

FLORIDA

Helping you buy the dreamin
Judy Horvath
Realtor
Canadian with Slovak-Hungarian Roots
Keller Williams Realty St. Pete
813.598.2254 cell 727.894.1600 office 727.896.1049 fax
judy@judithhorvath.com www.buyandsellgulfcoast.com

ALLAN SNELLING
Compelling Counsel

VLADO HAJTOL, Lawyer / Advokát
Toronto, Ottawa

W: 613-270-8600
C: 613-304-3607
vhajtol@compellingcounsel.com.

Wills and Estates- Závety a dedičské konania
Real Estate Law | Nehnutelnosti
www.compellingcounsel.com

KW KELLERWILLIAMS
Neighbourhood Realty Brokerage
Svetlana Bunganicova
Sales Representative

Direct: 416-843-0163
Office: 416-236-1392
Fax: 416-800-9108
svetlanabunganicova@gmail.com
WWW.SVETLANAREALESTATE.CA
2968 Dundas St. West, # 303, Toronto, ON, M6P 1Y8

EDUARD MRACKA, CPA, CGA
CHARTERED PROFESSIONAL ACCOUNTANT

- Business (Corporate) Tax and Advisory Services
- Personal Tax and Tax Planning Services
- Preparation of Financial Statements (Notice to Reader)
- Full Cycle Bookkeeping Services
- Payroll Services
- Government remittances including HST returns

Phone: 647-884-4034 Email: emracka@yahoo.com

We invite you to publish your greetings in the Christmas 2016 Special issue of the *Kanadský Slovák*, the only Slovak bi-weekly newspaper in Canada

Pod vianočný stromček Kanadského Slováka

Under the Christmas Tree Fund

Suffak Peter	Thunder Bay	75
Zak Maria	Oshawa	100
Stolarik Mark	Nepean	125
Turcek Jarka	Mississauga	25
Sulan Marie & Daniel	Oakville	125
Kazik Erika	Etobicoke	25
Prodaj Jan & Zdenka	Ottawa	100
Ladouceur Anne & Daniel	Nepean	90
Luzar Jan & Zdenka	Nepean	25
Farbar Gary	Kanata	40
Boldizar Darina	Ottawa	50
Martak Milan	Windsor	5
Stofko Eva	Kitchener	50
CSL - Br # 7	Mississauga	500
Kacur Anne	Milton	25
Klas Anne	Toronto	25
Belak Nicholas	North York	75
Varga Frances & Jozef Sarnia		50
Baz Rudolf	Toronto	100
Kuris Mary & Steve	Mississauga	100
Brestovansky Alojz	Orillia	100
Dr. Likavcan Elena & Metod	Gatineau	100
Kosik Frank	Montreal	30
Dr. Rose Norbert	Toronto	60
Juricek Frantisek	Mississauga	50
Orel Maria	Mississauga	100
Hergel Tibor	Pompano Beach	300
Klockner Ernest	Toronto	35
Kis Frank	Brampton	50
Gulej Milka	Mississauga	50
Frajkor George	Ottawa	200
Vyrostko Elaine & Paul	Richmond Hill	75
Skrobak Maria	Brampton	50
CSL- Br # 23	Welland	500
Ujc Stefania	Toronto	100
Matusky Lydia	Montreal	200
Belloni Hyacinta	Ottawa	100
Kubovic Josef & Mary	Lindsay	100
Nejkov Ivan & Margaret	Dundas	25
Father Sipek Andrew	Windsor	50
Martinec Joseph & Margaret	Etobicoke	100
Antonik Jozef & Vlasta	Mississauga	75
Megles George	Oshawa	100
Bohuznamy	Brampton	25

Žena hovorí mužovi - opilcovi:
"A to si musel vypiť celú fľašku vína?"
"A čo som mal robiť, keď som stratil štupeľ?"

- Prečo si sa oženil so sestrou svojej bývalej ženy?
- Aby som si nemusel zvykať na inú svokru.

- Tak jako, strýco, jak je to s tú vašú kozú, čo ste ju učil, aby nemusela žrat?
- Ale, chuderka, už to skoro vedzela, keď tu naráz zdechla!

Džunglou kráča huslista a zrazu sa pred ním objaví lev. Huslista začne hrať, lev sa započúva a zaspí. Za chvíľu sa objaví tiger, chlap pokojne začne hrať. Lenže tiger sa naň vrhne a zakusne ho. Ide okolo lev a pýta sa:
"Nie je ho škoda? Tak krásne vedel hrať..."
"Hovoríš dačo? Zle počujem!"

"Pán hlavný, máte nejaké studené predjedlá?"
"Nie nemáme, ale keď chvíľu počkáte, dám niečo vychladiť."

Rodinka zo "vzdialenej" zeme je prvýkrát v nákupnom centre. Zatiaľ čo si mamina prezerá šaty, stojí otecko so synom vyjavene pred delenými kovovými dverami, ktoré sa ako zázrakom otvoria a za nimi sa objaví malý priestor. Syn sa pýta: "Oci, čo to je?"
A otec odpovie: "Synko, je tam napísané "výťah", ale niečo také som v živote nevidel!"
Vtom prikrivká malá staršia dáma s pokrivenou tvárou a nastúpi do výťahu. Dvere sa zavrú a otec so synom

pozorujú svetielka vedľa dverí, ako sa postupne rozsvetujú: 12-13-14-15-14-13-12. Vtom sa dvere otvoria a z výťahu vystúpi fantasticky vyzerajúca blondína. Otec sa otočí na syna a hovorí: "Prived' rýchlo matku!"

Starý pán je na vyšetrení u doktora:
"Stolicu máte pravidelnú?"
"Áno pravidelnú, každé ráno o šiestej."
"A kedy sa prebúdzate?"
"Tiež pravidelne, o siedmej."

Zomiera vrcholový politik:
- Mojej staršej dcére odkazujem majetok vo Vysokých Tatrách. Mladšej dcére odkazujem akcie vo všetkých firmách. A môjmu synovi, ktorý stále tvrdil, že zdravie je dôležitejšie ako peniaze, odkazujem teplé fusakle a joggingovú súpravu.

Z dôb nie zas tak dávnych sa traduje historka o bohatom Američanovi, ktorý si hrozne prial, aby mu syn z návštevy Moskvy priniesol myšiu olej. Vraj je to musí byť niečo úžasné, keď na to ľudia dokážu stáť v ukrutnom ruskom mraze niekoľkohodinové fronty. Keď sa syn zo zájazdu vrátil, musel však starého Sama sklamať.

„Vieš, oci, tak som išiel na to námestie, kde si ma poslal," hovorí syn po návrate. „Fronta tam bola naozaj strašná a keď som sa dostal až k tomu stánku, ktorý je v sprievodcovi označený ako MAUS OLEUM, ležal tam len mŕtvy pumpár

Americký vojak v Iraku hlási vysielaczkou do štábu:
- Pane, mám štyroch zajatcov!
- Výborne, John! Prived' ich sem na štáb! - chváli ho veliteľ.
- Nemôžem, pane!

- Prečo, John?
- Oni ma nechcú pustiť.

Traja myšiaci sedia pri bare a chvália sa, ktorý je najsilnejší. Prvý hovorí:
"Keď sú v dome kde bývam nastavené pasce, tak vždy idem k jednej, ľavou rukou si zoberiem syr a pravou chytím tú padajúcu strunu, aby som ešte počas jedenia trochu posilňoval."

Druhý hovorí: "Keď máme doma jed na myši, zoberiem žiletku, rozdrobím ho na prášok a šňupnem si do nosa tučnú čiaru..."

Obidvaja pozrú vyzývavo na tretieho, ktorý sa na nich znudene pozerá, bez slova vstane a hovorí:
"Idem domov, mám rande s mačkou."

Manželský pár konečne po rokoch manželstva na dovolenke pri mori a ona stále čosi vykrikuje, stále ho po niečo posielala. On to už nevydržal a tak ju zahriakne: - Neziap stará stále, tu sme v Tichomorí!

V jednej krásnej zemi žila múdra a emancipovaná princezna. Keď raz sedela vo svojej nádhernej záhrade na brehu potoka, vyskočila z potoka žaba a povedala jej:
- Som princ zakliaty zlým čarodejníkom. Stačil by jediný tvoj bozk, aby som sa znovu premenil na krásneho, urasteného a elegantného muža. Potom sa môžeme vziať a žiť šťastne na tvojom zámku s mojou matkou. Budeš ma môcť milovať, pripravovať moje jedlo, prať moje košele a rodiť moje deti. Budeme veľmi šťastní. V ten istý večer si princezna pri vychutnávaní ľahko opečených žabých stehienok vo vinnej omáčke pomyslela:
- To si uhádol, blbeček.

Jožo sa vychvaľuje v krčme:
- Ja si každé ráno pekne zazvoním na sluhu.
- Ty máš sluhu?
- Nie, ale mám zvonček.

"Ako sa máte?" žartuje premiér.
"Dobre, dobre." žartujú občania.

Sedel som s manželkou pri stole na jej stredoškolskej stretávke. Neutále sledovala opilca, ktorý sedel sám pri vedľajšom stole a pohrával sa s pohárikom. Opýtal som sa jej:
"Poznáš ho?"

"Áno", vzdychla si. "Je to moja stará láska. Pokiaľ viem, tak sa dal na pijatiku hneď po našom rozchode pred mnohými rokmi a počula som, že odvtedy nevytriezvel."
Povedal som:
"Ó Bože! Kto by si pomyslel, že človek môže oslavovať takú dlhú dobu?"
A hádka začala...

Mladá žena nastúpi do taxíka a vraví:
"Do pôrodnice, prosím."
Taxikár poriadne dupne na plyn a žena na to: "Nemusíte sa ponáhľať, ja tam len pracujem."

Na dôchodku žijuci starý pán farár bol vegetarián. Keď prišiel nový dekan k nemu na návštevu, uvidel ako si ukrajuje rezeň a mu hovorí:
- A to ako, že to jete, keď si vegetarián?
- To nie je mäso, to je len zakázané ovocie.

Svadobčania prídu k fotografovi. Ten preruší vravu prítomných slovami:
- Vážení, rád by som odfotografoval najšťastnejšiu dvojicu tohto večera. Prosím matku s dcérou, aby pristúpili.

Space for your private or business card \$300 per year

Miesto pre vašu osobnú či firemnú kartu \$300-za rok

James Steven Cimba, B.A., J.D.
BARRISTER & SOLICITOR
Certified Specialist - Civil Litigation

JAMES CIMBA PROFESSIONAL CORPORATION

25 Main Street W. , Suite 1615
Hamilton, Ontario L8P 1H1

Telephone (905) 522 1382 x223
Facsimile (905) 522 4369
E-mail jcimba@on.aibn.com

Cyril Dziak
Sales Representative

Bus: 519-74-1400
Fax: 519-741-5282
Cell: 519-497-9857
Toll Free: 1-800-275-8849

teamrealtykw.com
234 Frederick Street
Kitchener, ON N2H 2M8

BLUE WATER MECHANICAL SERVICES INC.
PLUMBING - HEATING - BOILERS - DRAINS
BACK FLOW PREVENTERS - AIR CONDITIONING

Mike Marian Masar
MASTER PLUMBER

24 HOUR SERVICE

TEL.: (905) 469 1236 FAX: (905) 469 1174
2083 Seafare Drive, Oakville, Ontario, L6L 1P5
plumber@bwm-services.com
www.plumberservice.com

Foil Stamping
Foil Embossing
Blind Embossing
Debossing
Die Cutting
Multi level Foil Embossing
Multi level Blind Embossing
Letter Press and Offset Printing

Karol Andrassy
info@azprinters.com

A-Z Printers Ltd.
61 - 556 Edward Avenue
Richmond Hill, Ontario
L4C 9Y5
Tel.: (905) 780 - 8680
Fax: (905) 780 - 8682

Car and Truck Rentals / Sales
Available 24 hrs / 7 days a week

TOM BLEHO
Customer Service Representative

1510 Speers Road
Oakville, Ontario
L6L 2K7

Tel: 905-827-2243
Fax: 905-827-2368
E-Mail: sales@hojrentals.ca

UNLIMITED RENO INC.

Peter M. Jakabek

14 Princess of Wales Court
Toronto, Ontario, M9B 6H5
Te.: (416) 237 1570
Cell: (416) 571 7704
Fax: (416) 239 7984

Soundscape Studios
Music Lessons For

Children & Adults
Guitar Trumpet
Bass Trombone
Violin Tuba
Saxophone Keyboards

Musical Entertainment For Every Occasion By Miro
416 543 9171
mirol@sympatico.ca

FURNACES - AIR CONDITIONERS - VENTILATION
DUCTWORK - FIREPLACES - CHILLERS
COMMERCIAL COOLERS & FREEZERS
ALL HVAC/R SYSTEMS

Pavel Polakovič
(519) 743 7100
apservices@sympatico.ca
Kitchener, Ontario

Mýty a polopravdy o živote v socialistickom Československu.

Všetko bolo lacnejšie

Maslo za desať korún, liter benzínu za osem a pivo za 2,50 Kčs. Mnohí na tieto ceny radi dodnes spomínajú.

Zo svojich spomienok však vytesnili jednu podstatnú vec, a to plat či dôchodok, z ktorého si uvedený tovar kupovali. V prepočte na dnešné príjmy alebo dôchodky totiž nakúpili oveľa menej. Napríklad z čistej mzdy 2 400 Kčs ste v roku 1989 natankovali 300 litrov benzínu.

Z teraz priemerného príjmu 901 eur natankujete 750 litrov. Niektoré druhy tovarov navyše nezdrazili ani nominálne, najmä elektronika či "luxusné" potraviny dokonca zlacňovali. Najviac hore išli ceny energií a služieb - napríklad vodné a stočné zdraželo asi päťdesiatnásobne. V konečnom dôsledku však priemerná mzda vzrástla viac ako sedemnásobne, zatiaľ čo ceny ani nie päťnásobne.

Pravdou nie je ani to, že sa za minulého režimu nezdrazovalo. Ceny rástli v priemere o percento až tri ročne, zdražovalo sa však nárazovo. Napríklad v roku 1982 zdraželo kilo bravčového karé z 30 na 46 Kčs. "Rast cien bol bežne sledovanou veličinou," potvrdzuje Jana Bondyová, ktorá pracuje na štatistickom úrade v susednom Česku od roku 1966.

Všetci mali rovnako

Nikto nikomu nič nezávidel, všetci sme brali vo fabrike tritisíc hrubého. Alebo nie?

Aj za minulého režimu existovali rozdiely v mzdách, hoci je pravda, že boli oveľa menšie ako teraz. Pre porovnanie - v roku 1970, kedy bola priemerná mzda 2 000 Kčs, mal každý päťdesiaty zamestnanec viac ako dvojnásobok priemeru. V roku 2008 už mal viac ako dvojnásobok každý desiaty. Tieto čísla však nepokrývajú sféru šedej ekonomiky. Ten kto mal možnosť kšeftovať s mäsom, zeleninou či stavebným materiálom, si zarobil bokom výrazne viac. Namiesto trhu navyše fungovala sieť známostí. Kto nemal potrebné kontakty, mal smolu a niektoré druhy tovaru pre neho boli prakticky nedostupné. Týkalo sa to najmä elektroniky, fronty

všetko. Rozdiely existovali aj v zásobovaní jednotlivých regiónov - lepšie na tom boli oblasti, kde bol rozvinutý ťažký priemysel.

Necestovali sme, ale dnes je to len pre vyvolených

Síce sme sa vtedy nemohli pohnúť za hranice, dnes je to podobné, pretože na to nemám peniaze, sťažujú sa niektorí ľudia s nižšími príjmami.

Odpoveď na častú námietku stačí hľadať v kúpnej sile. Z nej vyplýva, že cestovanie je dnes podstatne lacnejšie, aj keď na neho neprispievajú odborové organizácie. Kým na konci osemdesiatych rokov stála napríklad týždenný dovolenka v Bulharsku asi tritisíc korún, čo zodpovedalo jednej mesačnej hrubej mzde, dnes sa dá podstatne luxusnejší týždenný pobyt v Bulharsku zaobstarat' za asi 350 eur. Za priemernú mzdu sa dajú takéto dovolenky zaobstarat' dve. Či už išlo o získanie takzvanej výjazdovej doložky, alebo dokonca devízového príslubu, ktorý bol potrebný k cestám na Západ či do Juhoslávie. Štát vtedy takému cestovateľovi musel dať možnosť

nakúpiť si nedostatkovú zahraničnú menu. Na každý deň išlo oficiálne získať len malé množstvo peňazí, zvyšok sa musel zohnať podstatne drahšie od vekslákov. Rozdiely v kurze išli až na desaťnásobok a takto kúpené peniaze sa museli do zahraničia pašovať.

Každý mal prácu

Mal som istotu, že neprídem o zamestnanie.

Je fakt, že každý musel mať zamestnanie, inak by sa stal takzvaným príživníkom a mohol skončiť až vo väzení. Povinnosť byť zamestnaný však nevypovedá o tom, či každý skutočne pracoval alebo mal dobrý plat. Zákomom o povinnej práci vznikala umelá prezamestnanosť, ktorá deklarovala produktivitu práce na minimum. Tým dochádzalo k strate jej konkurencieschopnosti. "Je možné, že nebyť Novembra, režim by do dvoch rokov rovnako padol kvôli tomu, že mala naša ekonomika veľké problémy," hovorí historik Miroslav Vaněk. "V hoteli Pyramida bolo 227 zamestnancov, reálne ich bolo treba tak osemdesiat," spomína vtedajší šéf

odborárskeho hotela Pyramida Viliam Sivek. Medzi mýty tiež patrí, že každý, kto mal prácu (teda všetci), mali dosť peňazí. Podľa utajovaných štatistík, žilo za socializmu v roku 1988 pod úrovňou sociálneho minima (príjmy nedosahovali 56 percent celoštátneho priemeru) osem percent obyvateľstva. Z toho sa o trochu lepšie žilo v Česku, kde takých ľudí bolo len šesť až sedem percent, zatiaľ čo u nás to bola desatina obyvateľov.

Jedlo bolo poctivé

Poľnohospodári, obchodníci a reštaurácie idú len po zisku a kvalita je úbohá.

Pravdou však je, že jednotné roľnícke družstvá plnili plán vďaka enormným dávkam hnojív, ktoré degradovali pôdu - v roku 1987 schytil jeden hektár československého poľa takmer 230 kilogramov hnojív, v roku 2008 toto číslo kleslo na 110 kilogramov.

Poľnohospodárstvo je aj vďaka tomu ekologickejšie. V porovnaní s predrevolučnou dobou majú spotrebiteľia viac informácií o tom, z čoho sa potraviny skladajú - je to na každom obale, skôr sa mohli iba dohadovať. Zájst' na obed do reštaurácie znamenalo ruletu - vybrať tú, kde sa z nahrádzania potravinárskych surovín nestal šport, bolo naozaj ťažké. Nebolo totiž výnimkou, že sa riedilo všetko od horčice až po značkový alkohol.

6. Dôchodcovia mali viac

Penzisti celý život pracovali a dnes dostávajú almužnu.

Čo hovoríte radšej? Výborne, pohár je ešte z polovice plný, alebo škoda, už je z polovice prázdny? Rovnako sa dá pozerat' na životnú úroveň dôchodcov po roku 1989. Dôchodcovia sa majú teraz výrazne lepšie - meraním príjmov (dôchodkom), a tým, čo si za to môžu zaobstarat'. Za dvadsať rokov (1988 až 2008) stúpol priemerný dôchodok 6,3 násobne, ceny len 4,9 násobne. Ten hlavný rozdiel je v tom, že narástla "materiálna" úroveň života - napríklad vo forme kvalitnejšej zdravotnej starostlivosti.

HN

Náročné obdobie Svatoša ukončila smrť

Hokejové Slovensko smúti. Nečakane zomrel bývalý reprezentant Marek Svatoš († 34), ktorý patril medzi najväčšie talenty nášho hokeja.

V posteli ho bez známok

života našla jeho americká manželka Diana, s ktorou po skončení kariéry žil aj s dvoma deťmi v Denvere. Práve tam v drese miestneho tímu NHL Colorado Avalanche prežil najkrajšie časy svojej kariéry. Podľa informácií rodiny jeho manželky sa nechtiac predávkoval svojimi liekmi.

Správa o tragédii mladého hokejistu šokovala fanúšikov i hokejové osobnosti, ktoré Marka osobne poznali, vyrastali s ním, prípadne hrávali. „Je nám smutno za členom našej hokejovej rodiny. Osobne som s Markom zažil MS 2010, keď sme spolu bojovali s mladým tímom aj proti hviezdnemu Ovečkinovi a spol. Marka si pamätám skôr ako tichšieho, ale veselého a pracovitého človeka. Posielame úprimnú sústrasť Markovým najbližším,“ odkázal

Richard Lintner, ktorý bol na MS 2010 v Kolíne kapitánom Slovenska. To bol jediný svetový šampionát, na ktorom Svatoš štartoval, no štyri roky predtým bol členom hviezdneho tímu Slovenska na ZOH v Turíne. V útoku nastupoval aj s Richardom Zedníkom. „Je vždy hrozné, keď odíde taký mladý človek. Marek bol tichší chlapec. Dlhšie sme neboli v kontakte a zatiaľ vôbec neviem, čo sa mu mohlo stať,“ povedal nám Zedník. Príčinou smrti boli údajne lieky, ktoré Marek vzhľadom na svoje zdravotné problémy bral, a podľa informácií rodiny jeho manželky sa nimi nechtiac predávkoval. Práve časté zranenia ho trápili počas celej kariéry, v NHL pre ne ani raz neodohral kompletnú sezónu a bolesti z nich plynúce zrejme musel prekonávať neustále.

Hokejová legenda Slovana Václav Nedomanský: KHL ma nezaujímá!

Patrí medzi najväčšie legendy Slovana Bratislava, napriek tomu má voči KHL zaujatý postoj.

Už 72-ročný Václav Nedomanský síce výkony belasých registruje, nepripisuje im však veľkú dôležitosť. "Áno, čítam noviny z celého sveta, mám aktuálne informácie. V Európe sa hrá iný hokej, KHL ma však nezaujímá. Je čudne nastavená, hrať hokej v Číne a niekde vo Vladivostoku nemá žiadny význam," nechal sa počuť v rozhovore pre den-

ník Šport. "Boli to v Slovine skvelé časy, ale už je to za nami. V Bratislave som chodil do školy a narodil sa mi tam aj syn. Vždy sa rád na Slovensko vraciam, v Bratislave sa rád poprechádzam po meste a zaspomínam si. Nemám veľa kamarátov, ktorí sa ešte okolo hokeja v Slovine pohybujú. Pravda je, že polovica bývalých spoluhráčov je mŕtva, čo je smutné." Zdroj: TASR

People in border areas could not enter adjacent meadow

The man from a village that is now part of the capital, Devínska Nová Ves, recalls the life behind barbed wire and also what came after it disappeared.

Alexej Zlocha recalls some situations that now seem absurd, for example, when he sat with neighbours and friends in a garden at the end of the village, celebrating Pentecost which here also means a feast. They talked and looked at the vast green meadows and pastures – but although many of them had lived here for many years, they had never entered them. The garden lies at the level of the anti-tank roadblocks which restrict the access road to the pastures. Also columns standing about one meter from the garden's fence block the view of the landscape. Wires are twined around them, and signal flares are placed there, too. If a bird hits them during flight – or any small animal touches them – flares are launched. Behind the columns, the first barbed wire is stretched, about three meters tall; a second one follows a bit behind. Then the Morava rivers flows behind into Austria.

Check with a dog

“Then, we moved to the gardens, as there were too many friends visiting us and it was crowded at our place,” Zlocha, now aged 71, relates. “Before we realised it, border guards were coming with a dog. They checked on who we are and whether we lived here, asking us to show ID cards,” he recalls. Nowadays, people from Devínska Nová Ves can get to Austria over the Freedom Bridge / Most slobody on foot in several minutes. But 27 years ago, it was an unimaginable distance for them. They were separated from the “wicked West” by the Iron Curtain which used to be a symbol of oppression.

No man's land

Signal flares or shooting used to wake Alexej Zlocha up from time to time. In border areas, this was a frequent situation. Commanders used to carry out training exercises with their subordinates who guarded the border at nights, or tried to stop people fleeing the country from overcoming the numerous barriers by shooting at them. Only border guards were allowed to move on the plots behind the fences, and army jeeps crossed there. “This was no man's land,” Zlocha explains, adding that today, many trees grow here but before, there was not a single one. On the nice meadow

where the memorial board of the Iron Curtain victims is placed, he points to nearby columns which are the remnants of the fences. Today, they serve as landing sites for storks.

Zlocha moved to Devínska Nová Ves shortly after his wedding; he liked the countryside here and did not mind the fact that this was a border village. He recalls that then, a big community of Croatians used to live here, and he does not remember any huge mistrust or suspicion among neighbours. However, spies used to visit the village who tended to inform on them to the border guards. In turn, they were allowed to fish in the Morava or to hunt in nearby forests. People in the village knew about them. “They did not conceal it; to the contrary, they boasted about it,” he explains. People were automatically careful about what they said then, regardless of whether someone lived in a border village, or not, according to him.

The trick with milkmen

Locals did not even try to flee to the West, according to Zlocha. He was not lured to emigrate, either. With his wife, they raised three children, and their professions enabled them to travel abroad from time to time. He was a famous producer of candles and he could visit world fairs; his wife, who sang and danced in the Lúčnice folklore ensemble, was allowed by the communists to perform abroad – although mostly in Russia or Cuba who were under the same communist regime. However, the village inhabi-

tant recalls one successful escape: milkmen who used to drive between Devín and Devínska Nová Ves helped in its execution. Several Poles fleeing to the West bribed them, used the roof their car and in a fog, climbed over the fence. They also took ladders to make their escape, and after overcoming all barriers, they swam across the Morava to the Austrian bank.

“Immediately afterwards, there was a huge training exercise,” Zlocha remembers. “We used to drive the children to kindergarten in Devín, and due to this, we had to drive around, through Bratislava.” After the Polish people escaped, the fence was increased to a height of five metres in the section where they climbed over.

Zlocha says foreigners did not seek the help of locals: anyone who dared to flee had their escape well-planned and would not risk relying on strangers. Many of them were shot on their way out, or died of their wounds in Morava. He also recalls the attempt of a priest and former family friends of Anton Srholec – a famous Salesian monk, priest and charity organiser – who was caught and ended up in the uranium mines in Jáchymov for ten years.

Checking masks

Border guards took turns in patrolling the borders, and thus did not know the locals. They watched the landscape with field-glasses and also from watch-towers. Zlocha says that whenever they went for a trip to Devínska Kobyla, a nearby hill, the guards

chased them and checked their identity. They could not go anywhere without an ID card. They had to show them also at a masquerade at Carnival time – guests had to go to the third floor of the local House of Culture first, where border guards and policemen registered their names in a big notebook. “We even had to state what mask we were wearing,” the man says. “They probably made it a preventive measure, so that everyone was under control.”

The last border guard

Although inhabitants of the village never had contact with members of the Border Guard, Zlocha came to know one personally. On Christmas Eve 1989, several weeks after the fall of the communist regime, he saw an armed soldier sitting on a guard stone. He walked out to find out what he was doing there. The soldier answered he had been ordered by his superiors to go on patrol. Zlocha returned home and brought him a plateful of sauerkraut soup and a cake. “I felt sorry for him, he was so cold,” he explains. “These were probably the lapses of the last officers who hoped the course of events would reverse.”

Pupils cut fence with pliers

After the fall of the regime, more relaxing times came – everyone in Devínska Nová Ves came to feel this. Children went to school with pliers, and used to cut the fence on their way. Sometimes, they were chased by border guards for damaging state property. Ultimately, the whole fence

was torn down by the soldiers. The deserted watch-towers were used by children for playing, as they could be descended by a pole. Bicycles filled the narrow road which before the revolution of November 17, 1989 was used mostly by army jeeps. Locals used to go ice-skating on the frozen Devín Lake (Devínske jazero) and go rowing on the Morava. “A secret room opened to us, as we had never been allowed to come here before,” he describes. “After 1989, it became one big playroom where children could have fun for long hours.”

Pišťanek's memories

After the fall of communism, the local committee of the Public against Violence (VNP) movement was founded. The one-time communist officials and party members who are also mentioned in the book of another Devínska Nová Ves local, the late writer Peter Pišťanek, were afraid they would be hanged. “My neighbour was the secretary of the communist party central committee, and after the fall of the regime, he started to drink even more than before,” Zlocha explains. “He was scared to death that we would do to him what they used to do to us.”

Since the Freedom Bridge has been open in 2012, locals can cross the border to Austria with a short walk. “The bridge is another milestone in opening up and connecting with the West,” Zlocha sums up. However, he adds that several former border guards and people nostalgic for communism refuse even these days to cross over to the “other side”.

The Iron Curtain divided communist Czechoslovakia from “the West”. Between 1948 and 1989, about 200,000 people left the country illegally; 25,000 of those in the first three months after February 1948. After August 1968, around 70,000 citizens left Czechoslovakia. The border area was about 1.5 percent of the country's area, and was 2 to 10 kilometers wide. The regime emptied many border villages and leveled them to the ground, so that no illegal emigrants could hide in them.

Apart from barbed wire, electric fences carrying 3,000 Volts were used to protect the borders. In 1965 however, these were pulled down after international complaints.

A standard section of the Iron Curtain had three fences; and in some periods, certain sections were mined and the voltage in the wires was lethal.

| By Lucia Krbatová
Slovak Spectator

Blog: Pressburg, Poszony or Post-communism - what is Bratislava?

The story of Bratislava is peculiar, but not because of our history connected to Austria-Hungarian empire and Habsburgs but because Bratislava can amaze visitors by its growth and changes it experienced during 20th century.

Let's be honest for a while, take a short walk through the streets of the Slovak capital and keep your eyes and ears open, what can you see? What can you hear? How does your perception confront with what you expected? Did you expect anything?

"Bratislava is a contrast of ages", according to Lonely Planet. Nothing but true. Bratislava castle, shining white since only several years ago, proudly stands in between 1980's building of Slovak Parliament (a story in

itself) and the 4-lane road leading to the SNP bridge, only a few metres from medieval St. Martin's cathedral. Also, the former Vydrice his-

torical neighbourhood, a great location for the most spectacular pictures of the Bratislava skyline, is now a semi-official car park covered by billboards.

Enjoy the walk through (newly renovated) historical Stúrova street and you end up gazing upon 1960's modernist triangle of shopping centres and an abandoned hotel. Not a bad thing itself, of course. Interesting architecture is now hiding under advertisement pollution, flashing lights of game rooms, broken flower pots, wanna-be street-art and random shanty-town fast-food stands.

We could then continue to the most modern riverside housing developments which border some of the last pieces of industrial heritage and bushes (behind the billboards) that replaced other, more than a 100-years old, factories.

This probably does not fit with your expectation based on official advertising of Bratislava as a destination. You have seen Vienna,

Budapest, Prague. Promotion trying to sell Bratislava as Little Vienna fails, because it is not connected to reality.

The story of Bratislava is peculiar, but not because of our history connected to Austria-Hungarian empire and Habsburgs but because Bratislava can amaze visitors by its growth and changes it experienced during 20th century and recent transformations. Five various political systems, changes to its border, unique location and a brutal transition of its identity, all this create an intriguing blend that make this city extraordinary. It would be a pity to censor it.

Braňo Chrenka

Braňo Chrenka is one of the guides of Authentic Slovakia, offering guided tours beyond the ordinary.
Slovak Spectator

Košice awarded best European City of Sport

Almost 390,000 people participated in nearly 500 sporting events in Košice during first nine months of 2016.

Slovakia's second biggest city, Košice, achieved international success when it became the best city among 19 bearers of the title, European City of Sport in 2016.

The European Cities and Capitals of Sports Federation (ACES Europe), a private non-profit organisation based in Brussels, will award Košice the title during a ceremony in Brussels on November 16 on the basis of an evaluation by an independent expert group,

the Sport Municipal Foundation from Valencia, the SITA newswire reported.

Košice Mayor, Richard Raši pointed out that the success of the city is based on the involvement of the general public in sport and physical activities and the support for development of non-professional sport.

"In Košice, we attracted all categories including children, youths, middle-aged and senior age people to sporting events," said Raši, as quoted by SITA.

In the first nine months of the year, when the independent

group evaluated activities in the cities, Košice held almost

500 sporting events of which 300 included the active participation of residents and visitors of the city and 200 which were eagerly supported by fans, according to Ivan Šulek, coordinator of the project Košice – European City of Sport 2016. In total, 390,000 people attended sporting events, 280,000 with active participation.

The city plans to continue to develop unprofessional sport in 2017 via selected money in the budget for both large and small districts, said Raši, SITA wrote.

Two Slovak postal stamps won contest

The Slovak post office won first place in the categories The Best Printed Stamp and The Best Miniature Sheet of the World in the twelfth year of China's Annual Best Foreign Stamp Poll contest in Beijing.

The winning stamps were chosen by the public in voting during in September in China. More than 60,000 respondents participated.

The Best Printed Stamp of the World is Umenie: Alfons Mucha, released on 25th November 2015, with a motif of Mucha's painting called Bud' Pozdravený, Požehnaný Prameň Zdravia (Hail, Blessed Source of Health) dedicated to the baths in Piešťany. František Horniak made the picture into a steel engraving. The stamp received the best award in Slovakia as well as abroad.

An issue of stamps released on 26th June 2015 dedicated to 550 anniversary of Academia Istropolitana

received another first place award in Beijing in the category The Best Miniature Sheet of the World. Late-gothic documents connected with the intellectuals' activities working at this first college in the area of today's Slovakia were used. The author is Dušan Kállay, engraving realised by František Horniak.

"A miniature sheet based on one of the hand-written pages' decoration of a Bratislava missal middle-age manuscript was definitely interesting to the Chinese public," said spokeswoman of Slovak post office Iveta Dvorčáková for the TASR newswire.

Slovakia has received awards in the China Annual Best Foreign Stamp Poll contest in the past, in the years 2007 and 2008. Both of them were 1st places – in 2007 for Geological Location Šomoška and Sandberg, in 2008 for Bratislava castle.

ZÁSIELKY NA SLOVENSKO
PARCELS TO SLOVAKIA

and other European countries by SEA or AIR
(details on page 3 and 16)

Slovak ice hockey player Svatoš died

While Marek Svatoš was considered a huge talent, he suffered frequent injuries which hindered him from gaining notable success.

Marek Svatoš after the signing of the contract with Slovan Bratislava in 2013. (Source: AP/TASR)

Former Slovak ice hockey striker, Marek Svatoš (34) died in Denver, USA, where he lived with his wife and two children. The official fan club site of the NHL team, the Colorado Avalanche, where the player spent the bulk of his career was the first to confirm the information about his death, the Sme daily reported. While the fan club Eurolanche did not provide further details on its Twitter account, Nový Čas daily wrote that, according to a close family member, Svatoš overdosed on pre-

scribed medicine and subsequently died of cardiac arrest. Svatoš was considered a huge talent at the beginning of his career in Košice. The Colorado Avalanche drafted him in 2001 when he was only 18 years old and included him in the NHL team for four matches in the 2003/2004 season.

Though he was a regular player in the first team between the 2005/2006 and 2009/2010 seasons, he suffered from frequent injuries all through his career. In 2006, he fractured his right arm. In the following season he had trouble with his abdomen. The next year he had an injured knee, then later an injured hand and thoracic pain, Sme wrote.

In addition, he played with the Kontinental Hockey League (KHL) in Omsk where he

played with Czech star Jaromír Jágr and later he also played for the NHL teams the Nashville Predators, the Ottawa Senators but missed out a training camp with the Florida Panthers. In the NHL, he played a total of 358 matches scoring 102 goals and added 77 assists.

Svatoš represented Slovakia at the 2006 Winter Olympic Games in Torino and also started at the 2010 World Championship in Cologne. When he came back to Slovakia in 2013, he played six matches for Slovan Bratislava and then went back to Košice where his team won the Slovak league title. After this success, he ended his career and moved away to the USA.

"In Košice we got a chance as

young players, Marek was 16 years old and clearly showed how much talent he had," said Gabriel Spilar, as quoted by Sme. "I remember how we went to meetings together as Košice trainees."

While former Slovak back

Richard Lintner expressed his condolences through his Facebook page, goalie Július Hudáček pointed out that Marek was much too young for death. "He had a family and just suddenly went," said Hudáček, as cited by the TASR newswire.

Politicians celebrating Freedom and Democracy

On the occasion of the Day of the Fight for Freedom and Democracy, President Andrej Kiska met with dozens of students who had participated in the educational project, Everyday Heroes of the Fight against Communism. The president described Thursday's holiday as the most important day in Slovakia's modern history. "As long as we have freedom and democracy, we can express our discontent, we can criticise it; but what's more important is that we can transform our discontent into ideas of how to change things," he said. November 17 is an opportunity to make the rules of democracy equal for all people, irrespective of their possessions, status or political affiliation, he argued, saying this would enable the state to "provide a more effective guarantee of security when we need to call for justice."

Prime Minister Robert Fico, along with Deputy Prime Minister for Investments and Informatisation Peter Pellegrini and Finance Minister Peter Kazimir also met with students on Thursday. They invited 17 students from universities around Slovakia to have lunch with them in a restaurant car at the Main Station in Bratislava. The prime minister claimed "the decision to give students and pupils the opportunity to travel by train for free is one of the most beneficial social programmes that has been offered to this social group since 1989." He expressed his warm wishes for all Slovaks on the Day of the Fight for Freedom and Democracy and all students on International Students' Day, which are both celebrated on November 17. "The combination of

these two holidays has prompted us to invite 17 students from various schools for lunch, during which we've tried to create scope for a discussion," said the Prime Minister, adding that this is the best possible way to commemorate the two events. He also had a discussion with students from the University of Economics in Bratislava. "They're people who are linking their future to Slovakia; they want to stay here, to do jobs that make them happy and for which they are in training," noted Fico.

Around 500 people celebrated November 17, 1989 at an event organised by the Opposition Freedom and Solidarity and OLaNO-NOVA parties, along with the extraparliamentary Christian Democratic Movement and

Independent MPs Miroslav Beblavy and Zsolt Simon. The slogans that reverberated at this gathering were: enough of Prime Minister Robert Fico; we didn't ask for this; it's time for a new November. "I accuse you, who didn't stop the corruption, although you could have. ... I accuse you, politicians, who are defending thieves," said OLaNO-NOVA MP Jan Budaj. He again called for the scrapping of "the bloody Meciar amnesties" and declared that Slovakia is threatened by politicians that don't know how to achieve justice. SaS leader Richard Sulik said that many of the 27 years since the Velvet Revolution have been wasted. "The values of November aren't compatible with a government of corruption and clientelism," independ-

ent MP Zsolt Simon added. Another independent MP, Miroslav Beblavy, added that it is our duty to call for change so that our children won't have to call for it themselves another 27 years from now.

Activists Alena Krempaska and Peter Weisenbacher, who have a long-standing dispute with OLaNO-NOVA leader Igor Matovic, also came to the event bearing banners stating that they didn't want "islamophobic liberals against freedom and solidarity" or "homophobic ordinary people and hateful personalities", referring to the names of the organisers' parties. They claimed to oppose the privatisation of November 17 by particular groups.

At the beginning of November 1989, members of the Public Security - the name of the police under the socialist regime - beat students who were marching in support of basic human rights in Prague. This caused public outrage, and more and more people joined the students in demonstrating against the socialist regime, eventually resulting in its fall. The people of Czechoslovakia, as well as of other central and eastern European nations, demanded democracy, freedom and the protection of human rights and freedom of religion in 1989.

Around the world, November 17 is known as International Students' Day, but Slovakia turned the day into a public holiday in 2001. It's now celebrated in Slovakia as the Day of the Fight for Freedom and Democracy.

RSI

White Crow Awarded also to Somali Refugee

Fair-play Alliance and Via Iuris announced the winners of the ninth White Crow Awards on Thursday. These awards are given annually to whistleblowers who challenge unethi-

cal or corrupt behaviour at great personal risk, or to those who perform courageous civic deeds that benefit the public. This year's awards went to Monika Podolinska - a teacher working with Roma children, Jan Bencik - a blogger who exposes extremist activities and Khadra Abdile and charity worker Emilia Trepacova for having the courage to confront verbal insults and physical attacks together. Somali refugee Abdile is the first laureate from abroad.

We invite you to publish your greetings in the Christmas 2016 Special issue of the *Kanadský Slovák The Canadian Slovak*, the only Slovak bi-weekly newspaper in Canada

Slovak female alpine skiers were successful

Slovak female alpine skiing slalom looks ready to repeat last year's successes again this winter. The best Slovak skiers competed with the global elite in the first race of the World Cup race of the new season in Finnish Levi on November 12, the Sme daily wrote later. Petra Vlhová ended third, while Veronika Velez Zuzulová right behind her; thus it was a near miss of hav-

ing both of them receiving medals. Vlhova wrote on Facebook that it seems this season will be full of success; and that she hopes they – her and Velez Zuzulová – will be even stronger than in last season. Vlhová had the second fastest time of the second round (after being fourth in the first round) in Levi. She explained for Sme she was more careful in the first round – as this was the very first race. “It is a good start but I would be satisfied if I won,” she added. For Velez-Zuzulová, this was the best achievement at this ski resort in her career – fifth place was her best in Levi so far. “It is my best achievement in Levi, but I wanted more,” she said. “I made some mistakes in both rounds. I want to get better and better in each race.”

Winners of Alpine skiing in Finland: winner US Mikaela Shiffrin (C), second Swiss Wendy Holdener(L) and third Petra Vlhová (R) on November 12.(Source: AP/TASR)

INTERNATIONAL TRAVEL

Travel with confidence - Travel with us!

Your next vacation is waiting for you

Building memories, one vacation at the time... Call us today and let us help you with your next vacation planning. We will help you build those memories with luxury and adventure cruises, romantic honeymoons packages, safaris, exotic island getaways and tours. Fulfill your travel dreams with your next trip. Contact us today for our comprehensive and up-to-date specials so we can narrow your choices for your perfect vacation. We are looking forward to making your next trip a memorable one, so **CONTACT US TODAY** and you can get packing! Air Canada Rouge has introduced flights to Prague, Budapest, Kosice, etc. **Reminder: As of March 15, 2016 the eTA (Electronic Travel Authorization) is in effect for visitors to Canada.**

Agatha Rondzik
416-922-7775

Julia Rottko
905-990-0961

Tatiana Jantoška
416 - 626 - 9779

OUR ADDRESS : 600 SHERBOURNE ST. TORONTO SUITE 301 TORONTO ON M4X 1W4

(across the street of Sherbourne Subway Station) Very convenient location with subway access or parking behind the building

Please call us: (416)922-7775 or 1-877-922-8775 cell. (416)939-6118 or send an email to: agatha@intertravel.ca or intertravel@rogers.com Follow us of Facebook: www.facebook.com/intltravel website: www.intertravel.ca TICO Registration # 50016556

Prevoz na Slovensko VIAC AKO 20 ROKOV SKÚSENOSTÍ

PREVOZ NA SLOVENSKO za bezkonkurenčnú cenu

Ochotne Vám prevezieme v kontajneroch na Slovensko vaše autá, stroje, nábytok, či iné veci.

Sme tu pre Vás už 20 rokov.

ACCUSONIC Corp., Toronto - BS Acoustic,s.r.o., Slovensko
(905) 940 9820 e-mail: accusonic@rogers.com

Objednávka na predplatné/Subscription Form
1 rok \$75.00 do Kanady/1 Year \$75.00 in Canada
(\$100.00 do Spojených štátov/United States - \$100.00 ~ \$140.00 do iných krajín/Other countries - \$140.00)

Osobné predplatné na/Personal Subscription • 1 rok/1 year • 2 roky/ 2 years • 3 roky/3 years

Meno/Name _____
Adresa/Address _____
Mesto/City _____ Provinciac/Province _____ Poštový kód/Postal Code _____ Štát/Country _____
Telefón/Telephone _____ E-mail _____
(Pre vnútornú korešpondenciu / For internal correspondence only)

Predplatné ako dar na/Gift Subscription • 1 rok/1 year • 2 roky/ 2 years • 3 roky/3 years

Meno/Name _____
Adresa/Address _____
Mesto/City _____ Provinciac/Province _____ Poštový kód/Postal Code _____ Štát/Country _____

Prikladám sumu/ Enclosed is the sum of \$ _____ (Vystavte šek na Kanadský Slovák)/ (Cheque payable to The Canadian Slovak)
Pošlite na adresu/Mail to Kanadský Slovák, 259 Traders Blvd. East, Suite 6, Mississauga ON L4Z 2E5

DISCOVER THE CANADIAN ROCKIES BY RAIL

BOOK BY 09 DECEMBER, 2016!

8 Days / 7 Nights FROM **\$3,999***

EXPERIENCE CANADA!

Journey through Vancouver, Kamloops, Jasper, Lake Louise, Banff and Calgary!

WESTERN EXPLORER
PRESENTED BY

UNIGLOBE Enterprise Travel Ltd. **NovaVize**

For more informations
call: Blanka 416 504 3800 ext: 1
e-mail: blanka@premiergroup.com
novavize.ca@gmail.com

SPECIAL INCLUSIONS:

- 7 Breakfasts, 2 Lunches and 2 Dinners plus meals available on the Rocky Mountaineer!
- Jasper Highlights Tour
- Jasper to Lake Louise Tour
- Yoho Park tour
- Banff Gondola
- Summit Helicopter Tour
- Accommodation as per Itinerary

01 June 2017 - 08 June 2017

*Includes 1st class airfare, taxes, tips, and ground transportation. Excludes alcohol and gratuities.

28 Years of Honesty, Integrity & Professional Service

SOLD

REAL ESTATE
HOMEWARD
BROKERAGE

Luba Henderson
Broker

416 657-4188

Experience, Knowledge, Results you can count on!
E-mail: lubahenderson@sympatico.ca

ZÁSIELKY NA SLOVENSKO

PARCELS TO SLOVAKIA, CZECH REPUBLIC
and other European countries

BY SEA: \$3/KG (plus delivery fee) **BY AIR: \$7/KG** (plus delivery fee)

POLIMEX 35 YEARS

Call 1-866-POLIMEX (765-4639) or visit WWW.POLIMEX.COM
for details and parcel drop off locations across Canada.

OUR OFFICE LOCATIONS

TORONTO 141 RONCESVALLES AVE TORONTO (416) 537-0000	MISSISSAUGA EAST 3615 DIXIE RD. UNIT 11 MISSISSAUGA (905) 236-6883	BRAMPTON 90 BOWARD DR. WEST UNIT 59, BRAMPTON (905) 451-0606
SCARBOROUGH 3482 LAWRENCE AVE. SCARBOROUGH (416) 439-7332	MISSISSAUGA WEST 3145 DUNDAS ST. WEST UNIT 6, MISSISSAUGA, (905) 820-8800	HAMILTON 705 BARTON ST. EAST HAMILTON (905) 572-8200

*Prices subject to change without notice. Prices vary & differ outside of the Greater Toronto Area.

meats & deli
oakvillemeats.ca

Specialize in...
Pig & Lamb Roasts
European Style Smoked Meats

Store: 905-582-7644 Yopa: 416-938-6341
467 Speers Road #10 Oakville, ON, L6K 3S7

The THISTLECREEK HEALTH CARE LTD.

(905) 582 - 9519

Ask About Our Services:

- ~ In-Home Health Care
- ~ Registered Nurses
- ~ Caregivers / Companions
- ~ Live Ins / Live Outs
- ~ Personal Support Workers
- ~ PrePaid Short-Notice Support

www.thistlecreekhealthcare.net

WORLD-CLASS SLOVAK BEER

Zlatý Bažant
v predajniach LCBO

Golden Pheasant

www.zlatabazant.sk